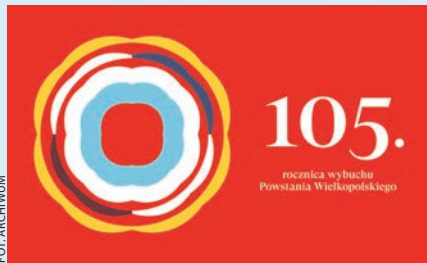


Na wiele sposobów

Samorząd województwa znów przypomni o zwycięskim Powstaniu Wielkopolskim. – W 105. rocznicę proponujemy nieco więcej, niż podczas dotychczasowego, corocznego świętowania. Stąd tym razem dwa momenty kulminacyjne obchodów – zapowiada marszałek Marek Woźniak. Jakże są tegoroczne propozycje? ▶ str. 10-11



Przymiarki do budżetu

W listopadzie radni – podczas prac komisji i na sesji sejmiku – rozpoczęli prace nad projektami budżetu na 2024 rok i wieloletniej prognozy finansowej regionu. W przygotowanej przez zarząd propozycji mamy zaplanowane rekordowe w historii województwa kwoty, z wydatkami na poziomie 3,3 mld złotych. ▶ str. 4

W pełnym blasku

1 grudnia odbyło się uroczyste podsumowanie ważnych inwestycji zrealizowanych w dwóch instytucjach kultury samorządu województwa: Pałacu Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze oraz Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej. Co (i jakim kosztem) zmieniło się w wymienionych placówkach? ▶ str. 6



grudzień 2023
nr 12 (271)

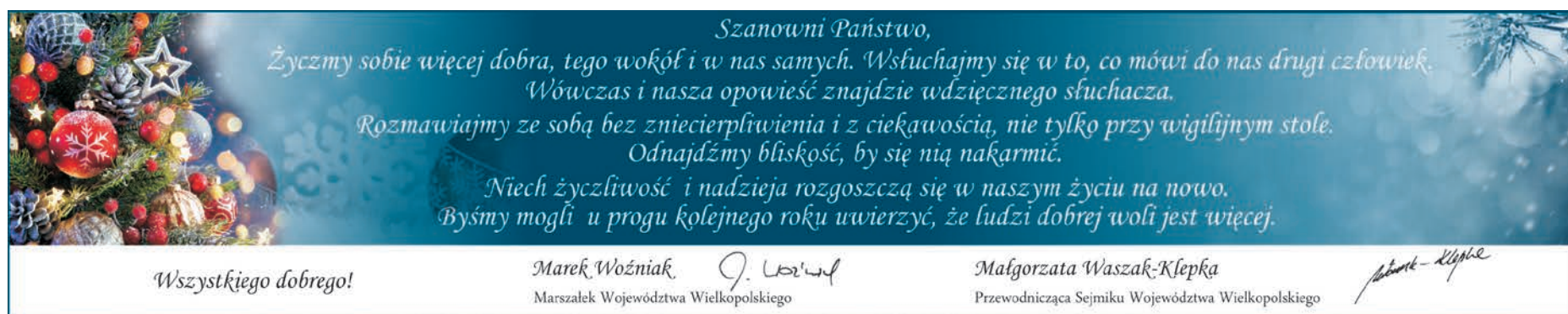
MONITOR

WIELKOPOLSKI

MAGAZYN SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA



rok XXIII
ISSN 1642-0918



Dla seniorów i młodzieży

W budynku przy ul. Grobla 26 w Poznaniu powstało nowe miejsce dziennego pobytu dla osób starszych. Korzystają z niego zarówno emeryci, jak i odbywający tu praktykę słuchacze marszałkowskich szkół.

Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Poznaniu, placówka edukacyjna samorządu województwa, mieści się przy ul. Mostowej w Poznaniu. Dzięki funduszom unijnym z WRPO 2014+ szkoła przeszła w ostatnich latach gruntowną modernizację. Utworzono przestrzeń o wysokim standardzie technologicznym, które umożliwiają nową jakość kształcenia.

W pobliżu, przy ul. Grobla 26, funkcjonował Zakład Opiekuńczo-Leczniczy. Gdy w 2018 r. ZOL przeniesiono do nowej siedziby przy Szpitalu Wojewódzkim („Lutycka”) w Poznaniu, pojawiła się szansa, by także ten (wymagający kapitalnego remontu) budynek zaadaptować na cele nowoczesnej edukacji.

– Powstał nowy dach, wymieniono okna i drzwi, na wszystkich kondygnacjach położono tynki cementowo-wapienne. Budynek został też ocieplony i wyposażony w windę panoramiczną w szybie zewnętrznym, a tę wyliczankę uzupełnia zakup nowoczesnego sprzętu – wymienia dyrektor WSKZiU Zbigniew Andrzejewski.



Projekt „Grobla 26” jest pomysły jako miejsce dziennego pobytu dla mieszkańców Poznania i okolic w wieku emerytalnym.

Podobne prace objęły oficynę, w której znajduje się internat dla słuchaczy, a na wewnętrznym dziedzińcu powstał nowy szklany łącznik. Uruchomiono tam projekt „Grobla 26 – Wielkopolski dom aktywizacji każdej generacji”, pomysły jako

miejsce dziennego pobytu dla mieszkańców Poznania i okolic w wieku emerytalnym.

– Warte 34,4 mln zł przedsięwzięcie, w całości sfinansowane z budżetu województwa, wykorzystamy na cele edukacyjne i społeczne – zapewniała, podsumowu-

jąc 13 października projekt na dziedzińcu WSKZiU, Paulina Stochniałek z zarządu województwa. – Rozpoczynamy program aktywizacji seniorów „Srebrna Generacja”, skierowany do osób w wieku 60+. Skorzystają z niego zarówno seniorzy, jak i odby-

wający tu praktykę słuchacze z naszych szkół.

– Chcemy sprostać oczekiwaniom osób starszych, żeby czuły się tu bezpiecznie, jak w swoim drugim domu – dodaje Dorota Kinal, dyrektor Departamentu Edukacji i Nauki UMWW. ▶ str. 8-9

Więcej kolei

Wchodzący właśnie w życie nowy rozkład jazdy przynosi dobre wieści dla Wielkopolan korzystających z regionalnej kolei. Każdego dnia na tory województwa wyjadą 62 pociągi więcej niż dotąd. ▶ str. 2

Jaka spójność?

Ledwie rozpoczęło się wydawanie pieniędzy z obecnej unijnej „siedmiolatki”, a już toczą się zaawansowane dyskusje o tym, co będzie po 2027 roku. Swoje propozycje dotyczące przyszłości polityki spójności przedstawił Europejski Komitet Regionów. ▶ str. 3

Jest obwodnica!

To była jedna z najbardziej wyczekiwanych (a przy tym najdroższych) inwestycji drogowych samorządu województwa. 4 grudnia uroczysto otwarto obwodnicę Gostynia w ramach DW 434. ▶ str. 14

Inna strona samorządu

Kto nie chce skończyć w bucie radnego Bogrycewiczca? U nas też by chcieli marszałka rotacyjnego! Jak rower, to musiał być Sowa. „Odkurzeni” ulubieni bohaterowie sprzed lat, czyli duet Ajchler-Dymarski. ▶ str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński



BLIŻEJ

Nasz temat numeru to opowieść o niezwyklej samorządowej inwestycji z pogranicza edukacji i polityki społecznej. Ale w projekcie „Grobla 26” nie odnowiony budynek jest najważniejszy, lecz możliwość zbliżenia młodego i starszego pokolenia, a tej bliskości pewnie jednym i drugim bardzo potrzeba.

Pomyślałem sobie zresztą, że bliskości i zbliżania w różnych kontekstach dotyczy większość z czołwkowych artykułów na kolejnych stronach tego wydania. Bo bliżej (szybciej i wygodniej) będzie podróżującym (więcej połączeń kolejowych, obwodnica Gostynia). Bo zbliżamy się z naszymi sąsiadami (od lat z niemieckimi regionami partnerskimi, ostatnio też z Ukraincami). Bo jako wspólnota czujemy bliskość, jednocząc się wokół historii i zwyczajów (Powstanie Wielkopolskie, tradycyjne regionalne potrawy).

Nie pozostaje mi zatem nic innego, jak życzyć czytelnikom na święta i kolejny rok jednego: dużo bliskości! ■

Rośnie laboratorium



Nowe laboratorium powstaje na poznańskich Jeżycach.

Samorząd województwa dołożył kolejne 5 mln zł do budowy laboratorium kryminalistycznego policji.

Na poznańskich Jeżycach powstaje nowoczesny 6-kondygnacyjny budynek o powierzchni 6,7 tys. m² wraz z parkingiem podziemnym, infrastrukturą towarzyszącą i specjalistycznym wyposażeniem. To laboratorium kryminalistyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, którego budowę wspiera samorząd województwa. 5 mln zł z regio-

nalnego budżetu przekazano na ten cel już wiosną, a 14 listopada marszałek Marek Woźniak podpisał z komendantem KWP Piotrem Mąką umowę w UMWW na kolejne 5 mln zł.

Obecnie poznańskie laboratorium realizuje badania z zakresu 13 dziedzin kryminalistyki, w 6 sekcjach: biologii i genetyki, chemii, daktyloskopii i traseologii, mechanoskopii i balistyki, antroposkopii i informatyki śledczej, badań dokumentów i fonoskopii.

RAK

Kolej jeździ częściej

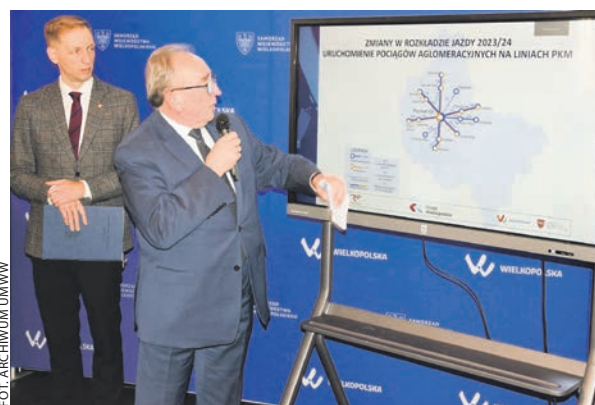
Od grudnia na wielkopolskich torach kursuje więcej pociągów.

Wielkopolanie lubią podróżować transportem szynowym. Więcej pociągów na torach, częstsze kursy, odnowione przystanki czy nowe dworce (na obszarze działania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej jest blisko 100 stacji i przystanków) zachęcają do podróży pociągami coraz większą liczbę podróżnych. W 2022 roku z usług kolei regionalnej skorzystało ponad 23,5 mln osób.

Efekt? Na niektórych liniach pociągi są zatłoczone, zwłaszcza rano, gdy do pracy i szkół w Poznaniu dojeżdżają tysiące ludzi. Samorządowcy i kolejarze optymalizują siatkę połączeń, starają się wydłużyć składy, podstawiają więcej wagonów.

1 grudnia o takich działaniach informował podczas konferencji prasowej na Dworcu Letnim w Poznaniu wicemarszałek Wojciech Jankowiak, który przedstawił szczegóły oferty przewozowej w rozkładzie jazdy 2023/2024.

Przewoźnicy zaplanowali uruchomienie 641 pociągów



Wicemarszałek Wojciech Jankowiak przekazał 1 grudnia na Dworcu Letnim w Poznaniu dobre wieści pasażerom kolei.

w dobie. To o 62 pociągi więcej niż w dotychczasowym rozkładzie jazdy. Zwiększenie liczby połączeń jest możliwe dzięki dobrej współpracy samorządów i przewoźników oraz efektywnemu wykorzystaniu taboru – mówił Wojciech Jankowiak. – Analizując dane, zauważyliśmy, że w pewnych momentach pociągi dojeżdżają do punktu docelowego i oczekują na kolejne połączenie. Lepiej obsłużyć w tym czasie kolejne kursy, ale na krótszych

dystansach. Tak wyszło nam aż 15 nowych połączeń na 6 liniach kolei aglomeracyjnej, które pozwolą poprawić komfort podróży, zwłaszcza w godzinach komunikacyjnego szczytu.

Aby maksymalnie wykorzystać dostępny tabor, pociągi nie zatrzymują się na dłużej w Poznaniu, tylko jadą „przelotowo” przez stolicę Wielkopolski: z Wągrowca do Grodziska Wlkp., z Gniezna do Kościana, z Wrześni do Opalenicy i Nowego Tomyśla,

z Szamotuł do Wrześni itp.

Od 10 grudnia więcej pociągów pojedzie w centralnej Wielkopolsce, na krótkich dystansach. Dodatkowe kursy obejmą 6 linii PKM, z Poznania do: Pobiedzisk (dodatkowe 3 pary), Czempinia (2 pary), Opalenicy (2 pary), Obornik (3 pary), Szamotuł (2 pary), Kostrzyna Wlkp. (3 pary).

Wielkopolska stawia na kolej. W ostatnich latach z 8 mln pociągokilometrów doszliśmy do 15,5 mln. Jesteśmy jednak trochę ofiarą własnego sukcesu. Poznańska Kolej Metropolitalna świetnie za funkcjonowała w regionie, ale w godzinach szczytu w niektórych pociągach faktycznie panują ścisk i tłok – podsumowuje wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Przypomnijmy, że samorząd województwa wydaje na dofinansowanie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich coraz większe kwoty. W projekcie przyszłorocznego budżetu zarezerwowano na ten cel aż 350 mln zł.

RAK

ŚWIĘTOWANIE NIEPODLEGŁOŚCI I HOŁD PIASTOM

11 listopada marszałek Marek Woźniak wziął udział w uroczystym koncercie z okazji Narodowego Święta Niepodległości, który odbył się w Teatrze Wielkim w Poznaniu, instytucji kultury samorządu województwa. W tym roku scena pod Pegazem wypełniła się m.in. utworami Stanisława Moniuszki, patrona teatru. Wieczorne wydarzenie było też okazją do tego, żeby zobaczyć, jak teatralny gmach funkcjonuje i prezentuje się po zakończonym niedawno remoncie. Wcześniej marszałek uczestniczył także w obchodach 105. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości (na zdjęciu), organizowanych przez wojewodę w poznańskim parku im. św. Jana Pawła II. Dzień później, 12 listopada, wicemarszałek Wojciech Jankowiak wraz z samorządowcami i przedstawicielami administracji centralnej oddał hołd władcom Polski z dynastii piastowskiej. Uroczystość odbyła się w katedrze na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. RAK



FOT. ARCHIWUM UMWW

WCO pomaga już siedem dekad

70-lecie swojego istnienia obchodzi Wielkopolskie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.

W jubileuszowej gali, która odbyła się 25 listopada na MTP, wzięli udział marszałek Marek Woźniak, Paulina Stochniałek z zarządu województwa oraz sejmikowi radni.

Od czasu wprowadzenia zmian administracyjnych WCO funkcjonuje pod skrzydłami samorządu województwa. Uroczystość była zatem okazją do przypomnienia licznych inwestycji



Jubileusz uczczono m.in. specjalną konferencją.

regionalnych władz w rozwój placówki (rozbudowę i zakup nowoczesnego sprzętu).

Innym elementem jubileuszowych obchodów była zorganizowana w Poznaniu

w przededniu gali konferencja „Kobiety Onkologii – leczenie, nauka, troska”.

Dzisiejsze WCO to wyspecjalizowany ośrodek medyczny prowadzący pełne leczenie nowotworów: chirurgiczne, radioterapię (także w filiach w Kaliszu i Pile), chemioterapię. Rocznie w placówce hospitalizowanych jest ponad 20 tys. chorych, wykonywanych jest blisko 7 tys. operacji, realizowanych jest ponad 13 tys. podań cytostatyków, a promieniowaniem jonizującym leczonych jest blisko 6 tys. osób.

ABO

Szansa dla przyjaciół zwierząt

Samorząd województwa ogłosił drugą edycję programu „Wielkopolska przyjazna zwierzętom”, a jednocześnie zachęca do udziału w innym konkursie – „Wielkopolski przyjaciel zwierząt”.

Zgłoszenia w pierwszym z tych przedsięwzięć przyjmowane są do 29 grudnia. Przypomnijmy, że samorządy lokalne prowadzące schroniska dla zwierząt mogą sfinansować 50 proc. kosztów zgłoszonych zadań, od zakupu karmy czy narzędzi wykorzystywanych w schroniskach, poprzez programy

sterylizacji i kastracji, czipowanie, opiekę weterynaryjną, aż po inicjatywy edukacyjne dotyczące właściwego traktowania psów i kotów.

W przyszłym roku na realizację programu „Wielkopolska przyjazna zwierzętom” zaplanowano w regionalnym budżecie 600 tys. zł (w 2023 r. było to 300 tys. zł). Minimalna kwota projektu to 5 tys. zł, a maksymalna – 30 tys. zł.

15 stycznia upływa z kolei termin składania zgłoszeń w konkursie „Wielkopolski przyjaciel zwierząt”. Poprzez tę inicjatywę samorząd województwa zamierza uhono-

wać w 2024 roku osoby, które prowadzą na terenie Wielkopolski szczególnie wyróżniającą się działalność – edukacyjną, społeczną i organizacyjną, służącą poprawie dobrostanu i ochronie zwierząt domowych.

Oceniane będą konkretne, zrealizowane już przedsięwzięcia, a nagrody zostaną przyznane w dwóch kategoriach: dla osób fizycznych oraz dla instytucji.

Szczegółowe informacje na temat obu konkursów, m.in. regulaminy, można znaleźć na stronie internetowej www.umww.pl.

RAK

Nasza marka

Sześć firm z naszego regionu otrzymało – za produkty i prowadzoną z sukcesem działalność na rynkach zagranicznych – certyfikat „Marka Wielkopolska”.

Obradująca 14 listopada kapituła, złożona z samorządowców (w tym radnych województwa) i przedstawiciele Wielkopolskiej Rady Trzydziestu, przyznała certyfikaty firmom, które spełniły kryteria merytoryczne i zdobyły odpowiednią liczbę punktów.

Są to: spółka SemCo za „Oleje tłoczone na zimno”, spółka P.P.H. WObit E.K.J. Ober za „Roboty mobilne MOBOT”, spółka Mipama E.Z. Szafasz produkująca „Ekologiczne przekąski na bazie polskich owoców, nasion i ziół pod brandem DIET FOOD”, Fabryka Maszyn Spożywczych SPOMASZ Pleszew za „Innowacyjny sterylizator rotacyjny”, spółka Complect Chmielewscy oferująca „Complect Furniture meble tapicerowane” oraz spółka Garden Spot Int. za produkt „Moduł Pixel Garden”.

Laureaci certyfikatu „Marka Wielkopolska” mogą liczyć między innymi na wsparcie promocyjne samorządu województwa. RAK

Od 20 lat jesteśmy razem

Wielkopolska i Brandenburgia świętowały w Poczdamie jubileusz dwóch dekad partnerskiej współpracy.

W oficjalnej uroczystości, którą zorganizowano 21 listopada w poczdamskim Muzeum Barberini, wzięli udział – na zaproszenie premiera Brandenburgii Dietmara Woidke, marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka.

Oprócz samorządowców Wielkopolskę reprezentowali też rektorzy wyższych uczelni, prezesi i dyrektorzy instytucji współpracujących z niemieckim landem, a także osoby, które na przestrzeni lat przyczyniły się do rozwoju kontaktów wielkopolsko-brandenburskich.

– Musimy tworzyć wspólną strategię na europejską przyszłość! Razem budować bezpieczeństwo dla naszych społeczeństw. Bezpieczeństwo energetyczne, klimatyczne oraz to związane z migracjami wewnętrznymi i zewnętrznymi – zaznaczył w wystąpieniu Marek Woźniak, nawiązując do najważniejszych glo-



Do pamiątkowego zdjęcia stanęli: przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka, marszałek Marek Woźniak, premier Dietmar Woidke i minister finansów Brandenburgii Katrin Lange.

balnych wyzwań, z którymi musimy się zmierzyć.

Z kolei premier Dietmar Woidke odniósł się do historii naszych relacji w szerszym kontekście zmian, które zaszły w Europie Wschodniej w ostatnich 30 latach. Pod-

kreślił potrzebę rozwoju nowych obszarów współpracy, związanych np. z produkcją zielonego wodoru i utrzymaniem dobrych relacji również na poziomie rządów.

Dorobek partnerstwa obu regionów przedstawiono tak-

że podczas specjalnej okolicznościowej sesji landtagu Brandenburgii. W jej trakcie marszałek mówił, by „nie zapominać o przeszłości, patrzeć w przyszłość i budować nowe scenariusze naszej współpracy”.

Przewodnicząca izby prof. Ulrike Liedtke apelowała natomiast, by wsłuchiwać się w siebie nawzajem każdego dnia: doceniać dziedzictwo kulturowe, uwzględniać odmienności i być dla siebie życzliwym.

Ponadto podczas spotkania szefów obu regionów, oprócz podsumowania dwóch dekad udanej współpracy, omówiono m.in. kwestię kontroli granicznych, gospodarki, kryzysu energetycznego oraz szanse rozwoju technologii wodnorodowych.

Na zakończenie wizyty wielkopolska delegacja odwiedziła Instytut Hasso-Plattner na Uniwersytecie Poczdam, oferujący unikatowy w Niemczech program studiów z informatyki. RAK

W SKRÓCIE

OPERA Z NAGRODĄ



Teatr Wielki w Poznaniu ponownie zdobył nagrodę nazywaną „operowym Oscarem”. Spektakl „Jawnuta” Stanisława Moniuszki w reżyserii Ilarii Lanzino został nagrodzony przez jury International Opera Awards w kategorii „dzieło odkryte na nowo”. To już drugi (po „Parii” w 2021 roku) „operowy Oscar” dla tej instytucji kultury samorządu województwa. „Jawnutę” można do końca grudnia obejrzeć bezpłatnie na platformie OperaVision. ABO

GOŚĆ Z IRLANDII



Goszczący w Wielkopolsce ambasador Republiki Irlandii Patrick Haughey spotkał się 14 listopada w UMWW z wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem. Podczas rozmowy podkreślono, że nasz region ma liczne powiązania z Irlandią: od ponad 20 lat działa tu prężnie konsulat honorowy, Fundacja Kultury Irlandzkiej inicjuje rozmaite wydarzenia, istnieje bezpośrednie połączenie lotnicze z Poznania do Dublina. W województwie obecnych jest także wiele irlandzkich firm. ABO

NA URODZINY



Marszałek Marek Woźniak 14 listopada złożył życzenia Marii Krzyżańskiej z okazji 99. rocznicy jej urodzin. Jubilatka jest kapitanem rezerwy Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Już jako nastolatka wstąpiła w szeregi AK, wypełniając bohatersko trudne i niebezpieczne zadania. Podczas spotkania marszałek dziękował Marii Krzyżańskiej za jej wieloletnie zaangażowanie w opiekę nad środowiskiem kombatanckim oraz działalność w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej. ABO

Co ze spójnością w UE?

Europejscy samorządowcy wskazali swoje postulaty dotyczące przyszłości unijnej polityki spójności po 2027 roku.

Debata na ten temat, zakończona przyjęciem specjalnej opinii, była najważniejszym punktem sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów, która odbyła się pod koniec listopada w Brukseli.

Polityka spójności jest spoiwem, które scala Unię Europejską. Bez niej – ale odpowiednio zmodyfikowanej – UE nie przetrwa. Takie opinie prezentowali zarówno przedstawiciele Komisji Europejskiej, jak i władz regionalnych i lokalnych.

– Polityka spójności powinna kontynuować wspieranie rozwoju, a także transformacji regionów. Ta największa polityka inwestycyjna musi dysponować budżetem adekwatnym do wyzwań, jednak jej środki nie powinny być przekierowywane na bieżące zarządzanie kryzysami – podkreśla marszałek Marek Woźniak, przewodniczący polskiej delegacji do KR, który wziął udział w brukselskiej debacie.

Na co zwracają uwagę unijni samorządowcy w przyjętym dokumencie? Proponują stworzenie mechanizmu,



Opinię komitetu przegłosowano podczas sesji plenarnej, która odbyła się w Brukseli.

który mógłby być uruchamiany na szczeblu terytorialnym, a który pomógłby stawić czoła wyjątkowym kryzysom i katastrofom klimatycznym. Umożliwiłoby to elastyczne wykorzystanie funduszy w takich okolicznościach, a jednocześnie nowy mechanizm pozwoliłby uniknąć ciągłych zmian programów operacyjnych, które miały miejsce kilkakrotnie w latach 2014-2020.

Członkowie KR uważają też, że należy odejść od zawieszania funduszy polityki spójności w przypadku naruszenia przez rząd krajowy regulacji fiskalnych UE.

Komitet podkreśla także potrzebę odpowiedniego przygotowania polityki spójności na przyjęcie nowych

członków UE. KR wskazuje z jednej strony, że wszystkie regiony europejskie powinny w przyszłości nadal kwalifikować się do finansowania. Z drugiej zaś wiadomo, że w przypadku rozszerzenia UE może dojść do obniżenia średniej wysokości unijnego PKB na mieszkańca, co przy obecnych regulacjach mogłoby wykluczyć grupę regionów z możliwości korzystania z polityki spójności.

– Dlatego przedstawiamy dziś jasną propozycję odnowienia tej polityki, tak aby była ona silniejsza i lepiej przygotowana do sprostania nowym wyzwaniom i rosnącym dysproporcjom – podkreśla przewodniczący Europejskiego Komitetu Regionów Vasco Alves Cordeiro. ABO

Wodór w Brukseli

Wielkopolska znalazła się wśród uczestników Europejskiego Tygodnia Wodoru, który odbywał się w dniach 20-24 listopada w Brukseli.

To największe coroczne wydarzenie poświęcone wodorowi w Europie, którego współorganizatorami są Komisja Europejska, stowarzyszenie Hydrogen Europe oraz Partnerstwo na rzecz Czystego Wodoru.

Europejski Tydzień Wodoru 2023 zgromadził w stolicy UE ponad 8000 uczestników. Na terenie brukselskiego EXPO zaprezentowano najnowsze technologie wodorowe, elektrolizery i ogniwa paliwowe, a także zasilane tym pierwiastkiem ciężarówki, samoloty, autobusy i samochody. Warto podkreślić, że Wielkopolska jako jedyny polski region znalazła się wśród 207

wystawców i współwystawców reprezentujących firmy, instytucje naukowe, władze krajowe i regionalne, projekty energetyczne.

Stojący na czele regionalnej delegacji Jacek Bogusławski z zarządu województwa wziął udział w licznych spotkaniach, podczas których mówił o działaniach, jakie podejmujemy w Wielkopolsce w obszarze gospodarki wodnorodowej.

Województwo należy do krajowych liderów w zakresie wdrażania technologii H₂. Wielkopolska m.in. niedawno przystąpiła do Hydrogen Europe – najbardziej reprezentatywnej sieci wodoru i ogniwa paliwowych w Europie, liczącej ponad 500 członków, w tym ponad 38 europejskich regionów. Jesteśmy pierwszym regionem z Polski w tym gremium. ABO, B1WW



Podczas spotkań w Brukseli Jacek Bogusławski z zarządu województwa mówił o działaniach, jakie podejmujemy w Wielkopolsce w obszarze gospodarki wodnorodowej.

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS LVIII SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.



Adam Bogrycewicz (PiS) interpelował w sprawach montażu przy drogach wojewódzkich urządzeń odstrasających dzikie zwierzęta oraz budowy ścieżki pieszo-rowerowej przy DW 182 z Lubasza do Miłkowa. Wspólnie z Markiem Sową złożył też zapytanie dotyczące zabytkowej parowozowni w Pile.



Zofia Szalczyk (PSL) zgłosiła interpelacje związane z potrzebą budowy ścieżki pieszo-rowerowej przy DW 307 z Opalenicy do Porążyna oraz wsparciem starań mieszkańców Smoszewa o powstanie takiej infrastruktury przy drodze krajowej nr 36.



Marek Sowa (PiS) w swojej interpelacji poruszył kolejny temat kwestię honorowania przez Koleje Wielkopolskie rocznych sieciowych biletów imiennych wystawianych przez spółkę Polregio.



Marek Gola (PO) skierował do zarządu województwa interpelację w sprawie dofinansowania realizowanej przez powiat średzki wschodniej obwodnicy Środy Wielkopolskiej poprzez wybudowanie ronda łączącego tę trasę z DW 432 w Ruszkowie.



Czesław Cieślak (PSL) interpelował w sprawie potrzeby inwestycji drogowych na DW 473 w gminie Dąbie, podkreślając fakt 600-lecia nadania praw miejskich Dąbiu oraz ruch związany z niedalekim byłym niemieckim obozem Kulmhof.



Ryszard Napierała (PSL) nawiązał w swojej interpelacji do uchwał podejmowanych przez rady gmin w Wielkopolsce, odnoszących się do ewentualnego przesunięcia terminów wejścia w życie ograniczeń wynikających z „uchwał antysmogowych”.



Zofia Itman (PiS) wystosowała interpelacje w sprawach korekt kursowania pociągów na trasie Gniezno – Jarocin – Krotoszyn oraz likwidacji 5 par autobusów z Konina do Turku przez Władysławów, a także zapytanie o brak przedstawiciela samorządu województwa podczas wręczania nagród w konkursie chopinowskim w Żychlinie.



Andrzej Pichet (PO) w swoim wystąpieniu podziękował za uruchomienie strony sejmiku na Facebooku oraz wskazał na potrzebę zaistnienia sejmiku również w innych mediach społecznościowych.



Marek Woźniak (PO) poinformował radnych o planowanym na 17 grudnia na terenie MTP – w ramach obchodów kolejnej rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego – koncercie „Wielkopolska gra dla muzeum”.



Marzena Wodzińska (PO) w pisemnym zapytaniu złożonym w okresie międzysesyjnym poruszyła kwestię zezwoleń dotyczących zbierania odpadów wydanych na rzecz spółki 54F. ABO

Przymiarki do budżetu

Radni rozpoczęli w listopadzie pracę nad finansami województwa na 2024 rok.

27 listopada podczas sesji sejmiku radni przeanalizowali w pierwszym czytaniu założenia do budżetu województwa na 2024 r. oraz wieloletniej prognozy finansowej regionu. Dochody w wysokości 2,8 mld zł, wydatki na poziomie 3,3 mld zł oraz deficyt wynoszący 462 mln zł – to najważniejsze liczby zapisane w tym projekcie.

Kurs na inwestycje

Prezentując dokument 15 listopada podczas konferencji prasowej w UMWW, marszałek Marek Woźniak podkreślił, że projekt budżetu jest satysfakcjonujący, bo skoncentrowany na realizacji celów ważnych dla regionu.

– Budżet ma charakter proinwestycyjny, wydatki majątkowe sięgną 42 proc. Wśród priorytetów są tradycyjnie drogi i kolej, ochrona zdrowia, projekty rozwijające edukację – wymieniał marszałek.

– Wciąż trzymamy kurs na inwestycje. Wydatki majątkowe są istotne, bo tworzymy coś, co funkcjonuje i jednocześnie ułatwia nam dalsze gospodarowanie. W 2024 r. rozpoczynamy kilka dużych projektów, które chcemy zakończyć szybko, w ciągu 2-3 lat – tłumaczyła dziennikarzom (15 listopada) i radnym z kilkunastu komisji (między 20 a 24 listopada) skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska.

Na przedsięwzięcia drogowe zaplanowano łącznie 511 mln zł. Będą to wydatki związane m.in. z budową obwodnic Rogoźna, Kościana i Szamotuł. 350 mln zł przeznaczono na dofinansowanie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich, a 245 mln zł zapisano



Skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska zaprezentowała radnym, jak co roku, założenia najważniejszych dokumentów finansowych w regionie.

w budżecie regionu na 2024 r. na wydatki inwestycyjne w ochronie zdrowia.

Dotacje podmiotowe dla 23 marszałkowskich instytucji kultury wyniosą w przyszłym roku 182 mln zł. Kontynuowana będzie budowa Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Łączne nakłady na ten cel mają wynieść 376 mln zł, z czego 122,5 mln zł zakontraktowano na 2024 r.

W projekcie budżetu zapisano też 47 mln zł na przebudowę dawnego szpitala dziecięcego przy ul. Nowowiejskiego w Poznaniu, gdzie zaplanowano siedzibę Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Publicznej Biblioteki Pedagogicznej.

Te dane nie budziły wątpliwości radnych, ale inaczej oceniono wpływy do budżetu z podatku CIT.

Spór o CIT

Skarbnik województwa poinformowała, że Wielkopolska nie otrzyma od Ministerstwa Finansów kwoty 278,3 mln zł wynikającej z korekty dochodów pochodzących z CIT

(w 2022 r. województwo dostało z resortu równe transze z tego podatku oszacowane według prognoz, a rzeczywiste wpływy z CIT były wyższe o wspomniane 278,3 mln zł). – Niestety, podobnie jak Mazowsze i Dolny Śląsk, nie otrzymaliśmy nawet złotówki, choć z danych wynika, że Wielkopolska jest najlepiej rozwijającym się regionem, o największym wzroście CIT – tłumaczył 15 listopada Marek Woźniak.

„Czy województwo zostało skrzywdzone przez rządzących?” – pytał na sesji przewodniczący klubu PiS Zbigniew Czerwiński i w odpowiedzi pokazał wykresy wskazujące na coraz wyższe z roku na rok dochody z CIT, wpływające do budżetu województwa. Następnie podsumował: – Nieprzyzwoicie jest narzekać na wzrost dochodów, bo od wielu lat nie mieliśmy takich danych.

10 poprawek

Najwięcej korekt zaproponowali radni PiS. Adam Bogrycewicz zawnioskował o pilotażowe programy: propago-

wania myśli Stanisława Staszica oraz wsparcia rzemiosła w subregionie pilskim. Robert Popkowski zgłosił kompleksową termomodernizację Szkoły Podstawowej w Starym Mieście. Marek Sowa zaproponował: wydatki na leczenie niepłodności metodami naturalnymi, ulgę na przewóz rowerów kolejną dla dużych rodzin, realizację ścieżki rowerowej Karśnice – Czacz oraz opracowanie dokumentów na termomodernizację WSZ w Lesznie. Z kolei Zbigniew Czerwiński zaapelował o przygotowanie uroczystej sesji sejmiku w Środzie Wlkp. oraz uczczenie w 2024 r. abp. A. Baraniaka i hr. W. Zamojskiego.

Skąd wziąć na to pieniądze? Według PiS, likwidując np. program in vitro, ograniczając rezerwy, wydatki na promocję województwa i zadania statutowe.

Ponadto Filip Kaczmarek z PO wnioskował o przeniesienie redakcji „Monitora Wielkopolskiego” w ramach struktur UMWW. Sejmik rozpatrzy te poprawki w grudniu. RAK

Poinformują od stycznia?

Jest szansa, że już niedługo rozpoczną działalność lokalne punkty informacyjne funduszy europejskich w czterech wielkopolskich miastach.

W listopadzie sejmik przyjął uchwałę dotyczącą trybu wyłonienia podmiotów, które poprowadzą takie placówki.

Sejmik ponownie zajmował się tą kwestią ze względu na wcześniejsze problemy proceduralne. Dodatkowo udało się uzgodnić z ministerstwem, że oprócz punktów w Kaliszu, Koninie i Pile będzie funkcjonował również ich odpowiednik w Lesznie, o co m.in. zabiegali radni. – To naprawdę

dobra wiadomość dla mieszkańców subregionu leszczyńskiego – mówiła podczas sesji Zofia Szalczyk (PSL), dziękując za podjęcie starań, które doprowadziły do uruchomienia dodatkowej placówki.

Jak poinformowali podczas posiedzenia Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej przedstawiciele Departamentu Polityki Regionalnej UMWW, jest szansa, że jeżeli procedurę konkursową uda się przeprowadzić bez zakłóceń, działalność lokalnych punktów będzie mogła rozpocząć się już w styczniu 2024 roku. ABO

O polityce społecznej

Jakie ważne działania w zakresie polityki społecznej będą podejmowane przez województwo w 2024 roku?

Rozmawiali o tym członkowie sejmikowej Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, analizując projekty budżetu i WPF oraz zapoznając się z informacją na temat działalności wielkopolskich ośrodków adopcyjnych.

Projekty dofinansowane ze środków unijnych, a koordynowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, omówił jego dyrektor Grzegorz Grygiel. Jednym z nich jest kontynuacja (choć na razie w nieco

mniejszym zakresie) działalności centrów integracji cudzoziemców. Innym – Wielkopolskie Centrum Teleopieki – działania skierowane do seniorów (specjalne opaski, teleporady, granty dla JST rozwijających system usług senioralnych).

Kolejnym dużym przedsięwzięciem, w które zaangażowane są wszystkie wielkopolskie powiaty, jest projekt dotyczący deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. A rzecz dotyczy ponad 5 tysięcy młodych Wielkopolan przebywających bądź w instytucjach opiekuńczych, bądź w rodzinach zastępczych. ABO

Zmiany, zmiany, zmiany...

Listopadowa sesja przyniosła kilka personalnych rosząd w sejmiku: mandat objął nowy radny, wybrano dwóch przewodniczących komisji.



Mandat i legitymację radnego wręczyła Jackowi Bogusławskiemu przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka.



Sejmik powierzył funkcje przewodniczących komisji radnym KO: Ewie Panowicz i Andrzejowi Pichetowi.

Podczas sesji sejmiku, która odbyła się 27 listopada, zapadły trzy istotne decyzje personalne.

Pierwsza z nich miała związek z obsadzeniem wolnego miejsca w sejmiku, które powstało po niedawnym odejściu z tego gremium Henryka Szopińskiego (w październikowych wyborach został wybrany na posła). Na początku sesji przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka odczytała stosowne postanowienie komisarza

wyborczego, w myśl którego mandat obejmuje kolejny kandydat z największą liczbą głosów z piłskiej listy KO w ostatnich wyborach samorządowych. Tym zaś okazał się Jacek Bogusławski, który od początku obecnej kadencji pracuje jako członek zarządu województwa.

Nowy radny złożył ślubowanie, a przewodnicząca sejmiku wręczyła mu symboliczny mandat oraz legitymację.

Kolejne zmiany również wiązały się z opuszczeniem

sejmiku przez Henryka Szopińskiego, który wcześniej był przewodniczącym Komisji Kultury. Na to wakuujące stanowisko klub PO zgłosił Ewę Panowicz. Z kolei radni PiS (wcześniej przegłosowując w tej sprawie specjalne stanowisko Komisji Kultury) wysunęli kontrkandydaturę Marka Sowy.

Sejmikowa większość wskazała na radną PO, za którą zagłosowały 24 osoby, przy 7 przeciw i 4 wstrzymujących się.

By objąć tę funkcję, wcześniej Ewa Panowicz złożyła rezygnację z przewodniczenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Na zwolnione przez nią miejsce klub PO wskazał swojego przedstawiciela Andrzeja Picheta. Sejmikową uchwałę w sprawie wyboru przewodniczących i wiceprzewodniczących komisji stałych sejmiku (zawierającą nazwiska Panowicz i Picheta) poparło 26 radnych, 4 było przeciw, a 3 wstrzymało się od głosu. ABO

Samorządowe wsparcie dla NGO

Sejmik uchwalił przyszłoroczny oraz wieloletni (na lata 2024-2028) program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Jak co roku samorząd województwa planuje współpracę z działającymi w Wielkopolsce NGO-sami, w tym przekazywanie im pomocy finansowej na określone działania. W listopadzie związane z tymi założeniami dokumenty zaopiniowały najpierw sejmikowe komisje, a następnie wszyscy radni.

Pod obrady sejmiku trafił zarówno program roczny (na

2024 r.), jak i wieloletni (na lata 2024-2028). Jednocześnie radni zapoznali się też ze sprawozdaniami z przeprowadzonych konsultacji z zainteresowanymi podmiotami, w tym ze zgłoszonymi propozycjami poprawek (część z nich przyjęto).

Jakie są efekty tych prac? Na co mogą liczyć organizacje pozarządowe oraz inne podmioty z Wielkopolski prowadzące działalność pożytku publicznego?

Do NGO-sów trafi więcej pieniędzy, niż w poprzednich latach. W dokumencie zna-

lazł się zapis, że na tę współpracę w 2024 r. przewidziano kwotę „nie niższą niż 28 mln zł”, w tym przynajmniej 25 mln zł będzie wydatkowane w ramach umów jednorocznych.

Obowiązują dwa rodzaje umów. Pierwszy, najczęściej spotykany, to wspieranie realizacji zadań publicznych (organizacje dostają dofinansowanie do swoich działań). Drugi polega na powierzaniu wykonywania zadań publicznych (samorząd je w całości finansuje) – ta forma dotyczy głównie wspomagania szko-

lenia sportowego młodzieży i wieloletnich umów zawieranych z wyspecjalizowanymi podmiotami.

Pieniądze dzielone są na podstawie otwartych konkursów ofert przeprowadzonych w poszczególnych sferach aktywności NGO oraz w formie tzw. małych grantów. Lista wymienionych priorytetów jest długa i obejmuje m.in.: kulturę i ochronę zabytków, ekologię, sport i turystykę, ratownictwo wodne, szeroko rozumianą politykę społeczną, rozwój społeczeństwa obywatelskiego. RAK

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.



Wicemarszałek Krzysztof Grabowski

– odpowiedział Mirosławie Rutkowskiej-Krupce na interpelację w sprawie uwzględnienia w wydatkach budżetu województwa na 2024 rok dotacji na budowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych na terenie gminy Wyrzysk. Napisał, że zasady udzielania dotacji ze środków budżetu województwa przeznaczonych na zadania związane z ochroną gruntów rolnych, w tym na budowę lub przebudowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych, uregulowane są uchwałą zarządu województwa z 14 października 2022 roku. Są one doskonale znane gminie Wyrzysk, albowiem w latach poprzednich gmina korzystała z takiej dotacji. Zgodnie z brzmieniem ww. uchwały, gmina, chcąc skorzystać w 2024 roku z dotacji na budowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych, powinna do końca listopada złożyć w Departamencie Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego stosowny wniosek wraz z wymaganymi załącznikami.



Członek zarządu województwa Paulina Stochniałek

– odniosła się do interpelacji Zofii Szalczyk w sprawie organizacji przez centra wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego na terenie całego województwa wielkopolskiego inicjatywy pt. „Noc zawodowców”. Przekazała najważniejsze informacje dotyczące kwestii organizacyjnych i liczby osób uczestniczących w wydarzeniu. Odpowiedź na złożoną interpelację zawierała także dane instytucji oświatowych, szkół i pracodawców zaangażowanych w realizację „Nocy zawodowców” oraz przykłady szeregu zaplanowanych atrakcji, których celem była promocja kształcenia zawodowego w regionie.



Członek zarządu województwa Jacek Bogusławski

– przekazał Marzenie Wodzińskiej, że marszałek województwa wielkopolskiego nie udzielił S4F Service for Foundries sp. z o.o. żadnego zezwolenia na gospodarowanie odpadami oraz nie prowadzi kontroli w zakresie działalności spółki. Decyzją z dnia 12.09.2023 r. odmówiono dokonania zmiany zezwolenia na zbieranie odpadów na terenie nieruchomości w Gostyniu. Zezwolenie to wydał starosta gostyński w 2013 roku. Decyzja nie jest jednak ostateczna, gdyż spółka złożyła odwołania do ministra klimatu i środowiska. Jednocześnie marszałek prowadzi odrębne postępowanie w sprawie udzielenia S4F Service for Foundries sp. z o.o. nowego zezwolenia w ww. zakresie. Niezależnie od powyższego, marszałek prowadzi dwa postępowania dotyczące składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w których pełnomocnikiem wnioskodawcy jest prezes zarządu S4F Service for Foundries sp. z o.o.



Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– w imieniu marszałka województwa odpowiedział na interpelację Filipa Kaczmarka w sprawie wynagrodzeń pracowników samorządowych instytucji kultury. Poinformował, że projekt budżetu województwa wielkopolskiego na 2024 rok uwzględni 10-procentowe podwyżki wynagrodzeń od 1.01.2024 r.



Dyrektor Biura Ochrony Informacji Niejawnych i Zarządzania Kryzysowego UMWW Elżbieta Ruta-Solarska

– odpowiedziała z upoważnienia marszałka na zapytanie Adama Bogrycewicza dotyczące przeprowadzenia audytu budynków w zasobie samorządu województwa i jednostek podległych pod względem przydatności na cele schronów dla ludności. Poinformowała, że jedynym budynkiem, w którym przeprowadzono taki audyt (w październiku 2022 r.), jest budynek Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego – Ośrodka Edukacji Przyrodniczej w Łądzie. Jednocześnie ustalono, że piwnice pałacu w Lewkowie, wchodzącego w skład Muzeum w Lewkowie – Zespołu Pałacowo-Parkowego, zostały w 2022 roku ujęte przez Państwową Straż Pożarną w spisie miejsc mogących służyć jako schron na terenie gminy Ostrów Wielkopolski. Z kolei po wizytacji PSP w 2022 r. w Teatrze im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu stwierdzono, że budynek nie posiada przestrzeni na schrony dla ludności. Ponadto Wielkopolskie Muzeum Niepodległości zarządza Przeciwatomowym Schronem dla Władz Miasta Poznania z okresu zimnej wojny, który jest udostępniony zwiedzającym w ramach prowadzonej działalności merytorycznej. ABO

RADNI PODGLĄDAJĄ GOSPODARKE WODOROWĄ W SZWECJI



W dniach 6-8 listopada członkowie sejmikowej Komisji Gospodarki pojechali do szwedzkiego Göteborga, gdzie przyjrzyli się m.in. elementom ekosystemu gospodarki wodorowej. Zapoznali się tam z działaniami agencji rozwoju regionu Göteborg, wspierającej „zielone” inicjatywy i obejrzyli samowystarczalny energetycznie dom wodorowy. Odwiedzili też Szwedzkie Laboratorium Transportu Elektrycznego SEEL i przeprowadzili rozmowy z przedstawicielami Stowarzyszenia Hydrogen Sweden, wspierającego wykorzystanie wodoru. RAK

Kultura w pełnym blasku

Zakończono ważne inwestycje w samorządowych instytucjach w Kaliszu i Winnej Górze.

1 grudnia odbyło się uroczyste podsumowanie inwestycji zrealizowanych w dwóch instytucjach kultury samorządu województwa: w Winnej Górze i Kaliszu.

W Pałacu Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze otwarto zmodernizowany budynek stajni i wozowni. Koszt tej przebudowy (zmieniającej obiekt w warsztatowo-magazynowe w salę wielofunkcyjną, przestrzeń gastronomiczną i biurową) wyniósł 4,5 mln zł.

– Modernizacja stajni i wozowni to realizacja pierwszego etapu zaplanowanych zmian infrastrukturalnych w Winnej Górze. To jednocześnie krok w stronę najważniejszego przedsięwzięcia inwestycyjnego tej instytucji, jakim jest modernizacja pałacu i realizacja w jego przestrzeniach wystawy stałej poświęconej generałowi J.H. Dąbrowskiemu, prekursorom pracy organicznej oraz historii obecnego pałacu – mówi marszałek Marek Woźniak.

Uroczystość była połączona z wernisażem wystawy „Ge-



Po zakończeniu remontu od 2 grudnia można już oglądać nowe wystawy stałe w kaliskim muzeum.

nerał sam się broni”, poświęconej życiu patrona instytucji. Zwiedzający winnogórską wystawę w nowych przestrzeniach zostają zaproszeni do odkrywania ciekawego życiorysu generała, przedstawionego w formie nawiązującej plastycznie do gry planszowej.

Tego samego dnia symbolicznie zakończono projekt pn. „Kompleksowa konserwacja i modernizacja Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej”. Remont w tej marszał-

kowskiej instytucji kultury objął w latach 2017-2023 jej wszystkie oddziały: budynek główny, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu oraz Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie. Warto ponad 31,5 mln złotych prace sfinansowano po połowie z budżetu województwa i ze środków unijnych.

W budynku głównym muzeum przy ul. Kościuszki 12 w Kaliszu wykonano remont generalny, który objął odno-

wienie elewacji, utworzenie nowych magazynów, nowych wystaw stałych i zakup wyposażenia. W kaliskim muzeum dostępna jest teraz wystawa sztuki i grafiki, ekspozycja związana z kaliskim malarstwem oraz sala Tadeusza Kulisiewicza ze zrekonstruowaną pracownią artysty. Znajdziemy tu również m.in. zbiór kaliskich sreber oraz wystawę prezentującą historię Kalisza.

Podczas kaliskiej uroczystości kończąca pracę dy-

rektor muzeum Sylwia Kucharska odebrała z rąk sejmikowych radnych Andrzeja Picheta i Andrzeja Plichty odznakę honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”.

Wymienione inwestycje są kolejnymi z zakończonych w ostatnim czasie istotnych przedsięwzięć w instytucjach kultury podległych samorządowi województwa. Warto przypomnieć, że od kilku miesięcy do grania

w swojej siedzibie powrócił Teatr Wielki w Poznaniu, bo zakończyła się warta aż 40 mln zł kompleksowa przebudowa głównej sceny. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy natomiast od ubiegłego roku chlubi się nowym budynkiem, który powstał za 28 mln zł. Nieco wcześniej do swojej nowej siedziby (zaadaptowanej kosztem 22 mln zł) przy ul. Taczaka w Poznaniu wprowadził się Polski Teatr Tańca.

ABO



W zmodernizowanej stajni i wozowni w Winnej Górze można w ciekawej formie poznać życiorys generała J.H. Dąbrowskiego.

Te inicjatywy warto promować

7 listopada na MTP ogłoszono zwycięzców konkursu pn. „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”.

Konkurs jest organizowany przez samorząd województwa od 2000 r. Ma popularyzować lokalne, proekologiczne pomysły oraz zachowania zmierzające do poprawy jakości powietrza i właściwej gospodarki odpadami. Ponadto aktywizuje małe społeczności i promuje działania o znaczeniu kulturowym i historycznym, nawiązujące do tradycji.

– Wszystkie wyróżnione dziś inicjatywy zmieniają otaczającą nas wielkopolską rzeczywistość na lepsze, poprawiając klimat i dostępność do dóbr kultury, a co jeszcze ważniejsze, integrują mieszkańców – mówił podczas uroczystej gali Jacek Bogusławski z zarządu województwa, przewodniczący kapituły, który w towarzystwie radnych z sejmikowej Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nagrodził zwycięzców.

W tegorocznej edycji konkursu wyróżniono prawie 100 projektów. Zwycięzcy otrzymali nagrody pieniężne i dyplomy, ufundowane przez sa-



Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody pieniężne oraz dyplomy.

morząd województwa oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

W kategorii pomysłów proekologicznych kapituła doceniła m.in. Szkołę Podstawową w Kuklinowie za projekt „Bocianie gniazdo”, Stowarzyszenie „Pysząca – razem i dla wszystkich” za przedsięwzięcie „Insekt Home – warsztaty budowy domków dla owadów” czy inicjatywę „Szybia woreczków z firan dla mieszkańców”, realizowaną przez „Pomocną Dłoń” w Śremie.

Nie mniej ciekawie brzmi też projekt Urzędu Miejskiego w Grodzisku Wlkp., polegający na stworzeniu systemu służącego do odprowadzania ciepła z szaf serwerowych

w celu zminimalizowania zużycia prądu przez klimatyzację potrzebną do chłodzenia serwerów.

Za działania prokulturowe nagrodzono np. Pobiedzki Ośrodek Kultury za „Folklor to nie obciach”, Muzeum Ziemi Nadnoteckiej w Trzciance za pomysł „Muzycznie śladami Tatarów” czy Koło Gospodyń Wiejskich w Moszczance za „EtnoMuzeum w Starej Oborze”.

Intrygujący jest też projekt „Śpiewające Akwarele” z Muzeum Ziemi Kępińskiej w Kępnie, popularyzujący poprzez warsztaty sztukę współczesną.

Pełna lista laureatów jest dostępna na stronie www.umww.pl.

RAK

Bez agresji

Samorząd województwa włączył się w akcję mającą zapobiegać stosowaniu przemocy.

Co roku 25 listopada w „Międzynarodowym dniu eliminacji przemocy wobec kobiet” startuje światowa akcja „16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć”. Po raz czwarty instytucje samorządu województwa włączyły się w nią z kampanią #MakeLoveNotPrzemoc.

– Jej celem jest podnoszenie świadomości na temat tego, czym jest agresja, jakie są jej formy, a także, gdzie szukać wsparcia – informuje Paulina Stochniałek z zarządu województwa.

W Wielkopolsce akcję koordynuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, a wiele instytucji w całym województwie włącza się w nią z własnymi inicjatywami.

– Dzięki zaangażowaniu instytucji w mediach społecznościowych i różnym przedsięwzięciom dziesiątki mieszkańców i mieszkańców naszego regionu poszerza swoją wiedzę i podnosi świadomość na temat tego, czym jest przemoc i gdzie uzyskać potrzebną pomoc – mówi Marta Mazurek, pełnomocniczka marszałka ds. równego traktowania i koordynatorka akcji.

RAK

Zawodowe innowacje



Małgorzata Waszak-Klepka otrzymała od organizatorów podziękowanie za wsparcie projektu.

14 listopada w Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie podsumowano projekt dotyczący nowoczesnej edukacji.

Podczas konferencji omówiono rezultaty międzynarodowych działań pod hasłem: „Innowacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe w Wielkopolsce wschodniej w kontekście transformacji energetycznej”. To dwuletnie przedsięwzięcie, w które oprócz CWRKZiU w Koninie (instytucji samorządu województwa), zaangażowana jest też Sieć Badawcza Łukasiewicz oraz Furim Instytut w Oslo.

W spotkaniu uczestniczyła m.in. przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka, która podkreśliła, jak ważne są kształcenie i szkolenie

zawodowe w odniesieniu do aktualnych potrzeb rynku pracy, aktywizacja młodych, poszerzenie ich kompetencji zawodowych, a także propagowanie rzemiosła.

– Projekt zakończy się 31 grudnia, jednak już dziś można mówić o jego wymiernych rezultatach, czyli upowszechnianiu i wdrażaniu współpracy pomiędzy pracodawcami i szkołami – mówiła Małgorzata Waszak-Klepka. – To dobry czas dla kształcenia i szkolenia zawodowego. Zaczynamy doceniać prestiż przygotowania do zawodu. Świat się zmienia, stawia przed nami nowe wyzwania, potrzebujemy specjalistów. To dobry kierunek również w odniesieniu do transformacji w edukacji, która pomaga lepiej zrozumieć możliwości i aspiracje młodych.

RAK

Co tradycyjnego na wigilię?

Jak – pozostając w zgodzie z regionalną wielkopolską tradycją – przygotować się kulinarnie na nadchodzące święta?

Odpowiedź na to pytanie poznają uczestnicy organizowanego po raz drugi przez samorząd województwa finału konkursu „Wielkopolskie Smaki Wigilijne”. Odbędzie się on 16 grudnia podczas jarmarku bożonarodzeniowego w Choczcu w powiecie pleszewskim. Przekonamy się wówczas, które z kół gospodyń wiejskich z naszego regionu zaproponują najlepsze świąteczne potrawy w dwóch kategoriach: wytrawne i na słodko.

– Magiczny okres świątecznych przygotowań to czas powrotu do wielopokoleniowych zwyczajów, sięgnięcia pamięcią do lat dziecięcych i przypomnienia wyjątkowych potraw i smakołyków przygotowywanych przez nasze babcie na wigilijne stoły – reklamuje samorządową inicjatywę wicemarszałek Krzysztof Grabowski. ABO

Gotowali i wazyli

W Liskowie królowały ziemniaki: najsmaczniejsze i największe.

Halą widowiskowo-sportową w Liskowie była 18 listopada miejscem organizowanego już po raz trzeci przez samorząd województwa finału konkursu „Na największą wielkopolską pyrę oraz potrawę z pyry”. Do rywalizacji przystąpiło ponad 70 kół gospodyń wiejskich z całej Wielkopolski. Ich zmaganiom w Liskowie towarzyszyły występy artystyczne.

– Konkurs to nie tylko rywalizacja, ale także integracja jego uczestników, przekazanie tradycji kolejnym pokoleniom oraz promocja województwa – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który nagradzał zwycięzców w Liskowie. – Jak wiemy, Wielkopolska znana jest z ziemniaków i potraw z nich przyrządzanych. Samorząd województwa realizuje tego typu inicjatywy, chcąc podtrzymać tradycję



Ważenie zgłoszonych do konkursu warzyw odbywało się pod czujnym okiem wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego.

związaną z tym warzywem oraz zaprezentować przed szeroką publicznością dorobek kulinarny regionu.

Na najlepszych czekały nagrody finansowe.

Kto tym razem przywiózł największą pyrę?

Zwycięski ziemniak o wadze 1,668 kg należał do Koła Gospodyń Wiejskich z Modły Królewskiej. Zacięta wal-

ka o miejsca II-III stoczyła się między paniami z Rychwału, Gołuchowa i Krzykosów, których warzywno okazały wazyły po prawie 1,5 kg (o ostatecznej kolejności decydowały kilkogramowe różnice!).

Z potraw jurorów najbardziej oczarowało „ziemniaczane love”, czyli ziemniaczana zupa krem w pieczonym ziemniaku z żelaznymi kluskami z szarpaną kaczka, przygotowane przez KGW w Będziechowie. Podium uzupełniły panie z miejscowości Dębe-Szkurlaty (za swoje kartacze) oraz z Gołuchowa (za „kurczę pieczone farszem pyrczanym nałożone”).

Przyznano również dziesięć wyróżnień za kolejne smaczne potrawy, a pełną listę docenionych przez jurorów ziemniaczanych specjalistów oraz tych, którzy je przygotowali, można znaleźć na stronie internetowej www.umww.pl. ABO

POLECAMY

NIGDY WOJNY



Do 30 kwietnia 2024 r. w Muzeum Martyrologicznym w Żabikowie można obejrzeć wystawę pt. „Nigdy wojny. Tematyka martyrologiczna w twórczości Józefa Gosławskiego”. W tym roku mija 60 lat od śmierci tego wybitnego artysty, rzeźbiarza i medaliera oraz 67 lat od odsłonięcia jego dzieła – pomnika „Nigdy wojny”, poświęconego ofiarom niemieckiego obozu karno-śledczego w Żabikowie. Tworzył nie tylko pomniki, ale też rzeźby portretowe, karykatury, rysunki i małe formy: medale czy numizmaty.

ŚLADAMI ŻYDÓW



Muzeum Okręgowe w Lesznie i miejscowe Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Okręgowego wydały kolejną publikację. To opowieść o gminie żydowskiej w tym mieście według wspomnień Fritza Scherbela – wydawcy książki, urodzonego tu w 1890 r. Książeczka z bogatą o komentarz, fotografie, mapy, podtytuły i opisy wspomnianych przez autora miejsc w Lesznie jest swoistym przewodnikiem po dawnej dzielnicy żydowskiej.

PRZYGOTUJ OZDOBĘ



Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu zaprasza dzieci (od 6 lat) i dorosłych na warsztaty tradycyjnych ozdób świątecznych. Zajęcia odbędą się 16 grudnia w siedzibie CKiS w godz. 10-12. Poprowadzi je Honorata Majorowicz-Dahlke, twórczyni ludowa z Kalisza. Uczestnicy zajęć będą rysować i wycinać, składać i kleić ozdoby świąteczne z papieru i z bibuły. Własnoręcznie wykonane gwiazdki, bombki, kwiaty, łańcuchy, koszyczki czy figurki zwierząt ozdobią domowe choinki. RAK

Osiedle z wodorem

9 listopada podpisano umowę, dzięki której w Śremie rozpocznie się realizacja pionierskiego projektu kotłowni wodorowej, dostarczającej ciepło do 195 nowych mieszkań.

Projekt osiedla przy ul. Farnej w Śremie opracowuje Con-Project we współpracy z SES Hydrogen Energy w ramach inwestycji Śremskiego TBS i gminy Śrem. Ma tu powstać pierwsza w Polsce kotłownia wodorowa dla budynków mieszkalnych wraz z całą infrastrukturą, np. instalacją fotowoltaiczną. Mieszkańcy mają się wprowadzić do nowych domów w 2026 r.

– W Japonii widzieliśmy osiedla wykorzystujące wodór jako element miksu energetycznego, ale były one prototypowe – mówił marszałek Marek Woźniak, gratulując władzom gminy odważnej decyzji. – Mam nadzieję, że Śrem stanie się dobrym przykładem dla innych, zwłaszcza w obliczu postępujących zmian klimatu i konieczności przechodzenia na nisko bądź zeroemisyjne źródła energii.

W wydarzeniu, na zaproszenie burmistrza Śremu Adama Lewandowskiego i prezesa TBS Wiesława Małasznika, uczestniczyli też przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka, wiceprzewodniczący Marek Gola oraz Jacek Bogusławski z zarządu województwa. RAK

Biegiem po nagrody



Pamiątkowe zdjęcie „wielkopolskiej rodziny biegającej”.

Grand Prix Wielkopolski w Półmaratonie to czternaście biegów. Ich najlepsi uczestnicy zostali nagrodzeni 25 listopada w Poznaniu.

Realizowany przez Szkolny Związek Sportowy „WIELKOPOLSKA”, a finansowany przez samorząd województwa cykl ma na celu promowanie zdrowego stylu życia i propagowanie biegów wśród osób w każdym wieku. Do Grand Prix zaliczane są półmaratony w: Ostrowie, Poznaniu, Kole, Mogilnie/Trzemesznie, Tarnowie Podgórnym, Grodzisku Wlkp. Pobiedziskach, Kaliszu, Pile, Dziekanowicach/Gnieźnie, Zbąszyniu, Szamotułach, Wągrowcu/Skokach, Kościanie.

Warunkiem sklasyfikowania jest ukończenie minimum siedmiu z tych biegów, a do końcowego rezultatu liczy się siedem najlepszych czasów uzyskanych przez danego zawodnika. Nagrody przyznawane są w kilkunastu kategoriach (z podziałem na płeć i wiek), jednak najważniejsze z nich to kategorie open kobiet i mężczyzn. W tym roku triumfowali w nich Partycja Józwiak ze Słupcy oraz Bartosz Romaniuk ze Wschowy.

Przyznawane są też „korony półmaratonów Wielkopolski”: brązowa, srebrna i złota. Ta pierwsza za ukończenie biegu w danym roku. Druga – za zdobycie 3 koron brązowych w okresie 5 lat, a złota – za 3 srebrne przez 15 lat.

W tej najcenniejszej „złotej” kategorii nagrodzeni zostali tym razem Mieczysław Klupś z Suchego Lasu oraz Ryszard Nowakowski z Poznania.

We wszystkich półmaratonach zaliczanych do cyklu uczestniczyło w tym roku prawie 13 tysięcy osób.

– Bardzo się cieszę, że ta społeczność tak się rozrosła, to prawdziwa wielkopolska rodzina biegająca – mówił marszałek Marek Woźniak podczas gali finałowej, która odbyła się w sali sesyjnej UMWW. Najlepszych marszałek nagroził razem z Jackiem Bogusławskim z zarządu województwa oraz przewodniczącą sejmikowej Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki Krystyną Kubicą-Sztul. ABO

Trenują nie tylko sumo

375 tys. zł z budżetu województwa wesprze budowę Europejskiego Centrum Szkolenia Sumo i Japońskich Sportów Walki.

Umowę o dofinansowanie obiektu podpisali 20 listopada w UMWW w Poznaniu marszałek Marek Woźniak i burmistrz Krotoszyńska Franciszek Marszałek.

To pierwszy taki ośrodek w Polsce. Będzie w nim można trenować nie tylko sumo, ale także inne japońskie sztuki walki – judo, karate, aikido, kendo oraz ju-jitsu. W centrum, zlokalizowanym u zbiegu ul. Sportowej i Spartańskiej, planuje się również organizację zgrupowań kadr narodowych, seminariów trenerskich i sędziowskich.

Inwestycja obejmuje budowę glinianej areny (tzw. dohyo) do walk z zadaszaniem na konstrukcji drewnianej w tradycyjnej azjatyckiej czterospadowej formie dachu łamanego.

– Wielu gości z Japonii odwiedza Krotoszyn i mamy nadzieję, że takie miejsce pozwoli nam wzmocnić naszą relację z tym krajem, której celem jest również budowanie współpracy gospodarczej. Japończycy z pewnością docenią tę inwestycję – podkreśla Marek Woźniak.

Krotoszyn nazywany jest polską stolicą sumo. W 2024 roku miasto będzie organizatorem mistrzostw świata w tej dyscyplinie. RAK

Wielkopolska młodzież i seniorzy

W budynku przy ul. Grobla 26 w Poznaniu zainaugurowano jesienią nowe przedsięwzięcie, pomyślane jako miejsce dziennego samorządowych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Piotr Ratajczak

Ta historia zaczęła się sto lat temu. Przypomnijmy, że w powstałym w latach dwudziestych XX wieku budynku przy ul. Grobla 26 w Poznaniu przez dziesięciolecia mieściły się placówki dla osób wymagających wsparcia. Po oddaniu do użytku w 2018 r. nowej siedziby Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy Szpitalu Wojewódzkim („Lutycka”) w Poznaniu, wybudowanej przez regionalny samorząd kosztem 21,5 mln zł, miejscowy ZOL opuścił Groblę, a budynek przeznaczono na inne cele.

W pobliżu, od strony ulicy Mostowej, swoją siedzibę ma Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Poznaniu, placówka edukacyjna samorządu województwa, także szczycąca się ponad 100-letnią historią. 21 czerwca 1921 roku utworzono bowiem będące częścią WSKZiU Medyczne Studium Zawodowe im. PCK.

– Popularny „Medyk” powstał z inicjatywy Polskiego Czerwonego Krzyża (okręgu wielkopolskiego PCK, przy współdziałaniu Amerykańskiego Czerwonego Krzyża i Fundacji Rockefellera) jako Poznańska Wyższa Szkoła Pielęgniarek i Higienistek, pierwsza w kraju szkoła kształcąca świeckie pielęgniarki – przypomina dyrektor placówki Zbigniew Andrzejewski.

Pasja i nauka

– Na przestrzeni lat w szkole następowało wiele zmian (nazwa, profil kształcenia oraz jej lokalizacja), także tych zwią-



W kompleksie WSKZiU nr 2 pomiędzy ul. Mostową 6 a wyremontowanym budynkiem przy ul. Grobla 26 powstał nowy szklany łącznik.

anych z fluktuującymi potrzebami rynku pracy, ale do dziś jej słuchacze kształcą się w wielu bardzo poszukiwanych specjalnościach, np. opiekuna medycznego czy opiekuna osoby starszej – dodaje Zbigniew Andrzejewski.

– Chciałabym podkreślić świetną pracę zespołu nauczycielskiego, który w sposób profesjonalny przygotowuje do zawodu, ale też uczy młodych ludzi empatii i odpowiedniego podejścia do tych, którymi się opiekują – podkreśla Dorota Kinal, dyrektor Departamentu Edukacji i Nauki UMWW. – Misją WSKZiU jest przecięt-wo-

zenie przyjaznego miejsca do kształcenia ustawicznego, gdzie można rozwijać swoje talenty i realizować pasje zawodowe w zakresie problematyki społeczno-medycznej.

W budynku przy ulicy Mostowej 6 w Poznaniu, w którym WSKZiU funkcjonuje od 1967 roku, łatwo dostrzec zmiany z ostatnich kilku lat. Dzięki funduszom unijnym z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, które pozostawały w gestii samorządu województwa, szkoła przeszła gruntowną modernizację. Utworzono przestrzenie o wysokim stan-

dardzie technologicznym, które umożliwiają nową jakość kształcenia w placówce, służąc zarówno nauczycielom, jak i jej uczniom.

Gdy pięć lat temu ZOL z pobliskiej Grobli wyprawał się na ul. Lutycką, pojawiła się szansa, by także ten budynek zaadaptować na cele nowoczesnej edukacji prowadzonej przez Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Poznaniu.

34 miliony złotych

Dawna siedziba ZOL wymagała kapitalnego remontu.

– W pierwszym etapie konieczne były roboty rozbiórkowe, wykonanie izolacji ścian, a także instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, wentylacji i kanalizacji deszczowej – wymienia skrupulatnie dyrektor Zbigniew Andrzejewski. – Powstał nowy dach, wymieniono okna i drzwi, na wszystkich kondygnacjach położono tynki cementowo-wapienne. Budynek został też ocieplony i wyposażony w windę panoramiczną w szybie zewnętrznym, a tę wylizankę uzupełnia zagospodarowanie terenu przy budynkach.

Podobne prace objęły pobliską oficynę, w której znajduje się internat dla słuchaczy, a pomiędzy siedzibą WSKZiU przy ul. Mostowej 6 a wyremontowanym budynkiem przy ul. Grobla 26 powstał (na wewnętrznym dziedzińcu) nowy szklany łącznik.

– W ramach zadania kupiono też meble, monitory interaktywne, systemy do bezprzewodowego przesyłania obrazu i dźwięku, sprzęt audio-wideo do sali konferencyjnej, stół protetyczny do gipsowni oraz wyposażenie studia telewizyjnego – precyzuje Dorota Kinal.



Seniorzy z Poznania i okolic mogą podczas spotkań rozwijać swoje pasje.



Budynek wyposażono w nowoczesny sprzęt i urządzenia do fizjoterapii.

pod jednym dachem

pobytu dla osób starszych. Korzystają z niego zarówno emeryci, jak i odbywający tu praktykę słuchacze wielkopolskich



– Tu nie ma czasu na nudę – podkreślają zgodnie uczestniczki zajęć.

Powstała tu nowoczesna multimedialna sala edukacyjno-konferencyjna na 50 osób, stołówka, kuchnia cateringowa, recepcja, szatnia, gabinety dydaktyczne, pokoje socjalne oraz internat z 11 pokojami i 18 miejscami. Wszystkie budynki są przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

– Warte 34,4 mln zł przedsięwzięcie, w całości sfinansowane z budżetu województwa, objęło powierzchnię użytkową 2425 m², która będzie wykorzystana na cele edukacyjne i społeczne – zapewniała, podsumowując 13 października projekt na dziedzińcu WSKKZiU, Paulina Stochniałek z zarządu województwa.

Skąd pomysł na połączenie edukacji i włączenia społecznego?

Projekt „Grobla 26”

– Samorząd województwa w ramach projektu „Grobla 26” rozpoczął program aktywizacji seniorów „Srebrna

Generacja”, skierowany do osób w wieku 60+. Skorzystają z niego zarówno nasi seniorzy, jak i odbywający tu praktykę słuchacze wielkopolskich samorządowych centrów kształcenia zawodo-

slany jako miejsce dziennego pobytu dla mieszkańców Poznania i okolic w wieku emerytalnym.

– Od kilku tygodni z nowej przestrzeni korzystają osoby samodzielnie funkcjonalnie

Gdy pięć lat temu ZOL wyprowadził się z pobliskiej Grobli na ul. Lutycką, pojawiła się szansa, by także ten budynek zaadaptować na cele nowoczesnej edukacji prowadzonej przez WCKZiU

wego i ustawicznego – dodaje Paulina Stochniałek. – Chcemy rozszerzyć kompleksową pomoc dla potrzebujących. Dlatego kolejne nasze programy będą również oferować wsparcie psychologiczne i warsztaty rozwojowe dla młodzieży oraz kobiet.

Projekt „Grobla 26 – Wielkopolski dom aktywizacji każdej generacji” jest pomy-

i intelektualnie, chcące zachować lub poprawić swoją sprawność psychofizyczną i rozwijać pasję, których nie mieli możliwości doskonalić w młodości – mówi koordynatorka projektu z WSKKZiU Barbara Kochańska.

– Chcemy sprostać oczekiwaniom seniorów, zapewniając im jak najlepsze warunki, żeby czuli się tutaj bezpiec-



W ramach projektu odrestaurowano fasadę kamienicy przy ul. Grobla.

nie, jak w swoim drugim domu – zapowiada Dorota Kinal.

Jakie są cele tej aktywizacji?
– To m.in. przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji osób starszych, pomoc w utrzymaniu ich kondycji psychofizycznej, poprawa jakości życia, odpowiednie zorganizowanie czasu wolnego (odkrywanie i rozwijanie zainteresowań) czy wsparcie rodzin seniorów w opiece nad nimi – wymienia Barbara Kochańska.

Jeden turnus dla 15-20 osób trwa dwa tygodnie. Dotąd skorzystało z nich kilkadziesiąt osób. Co robili?

Młodzież i seniorzy

Ośmiogodzinne spotkania odbywają się od poniedziałku do piątku. W programie są tak zajęcia edukacyjne (o bezpieczeństwie, zdrowiu, finansach, biblioterapii itp.), jak i terapia ruchem – fizjoterapia.

– Dwa razy w tygodniu są spotkania z psychologiem,

a codziennie odbywają się zajęcia ruchowe, gimnastyczne. Fizjoterapia prowadzona jest grupowo i, w zależności od potrzeb, indywidualnie – dodaje Barbara Kochańska.

Nie brakuje zajęć rekreacyjnych (spacerów z kijami do nordic-walkingu, wycieczek krajoznawczych po okolicy), kulturalnych (wyjścia do kina, spotkania autorskie, udostępnianie codziennej prasy) czy specjalnych wykładów i pogadanek. Porządek dnia uzupełniają też ciepłe posiłki.

Szeroką ofertę umożliwia nowoczesna infrastruktura. W budynkach jest sześć sal wykładowych, sala do zajęć rekreacyjnych i komputerowa (na 20 stanowisk) oraz pracownie: fotostudio TV, fotograficzna, terapii zajęciowej, arteterapii (pracownia garncarska).

– Aby zapewnić seniorom kompleksową opiekę, współpracujemy też z ich rodzinami, z placówkami medycznymi czy innymi instytucjami

– wskazuje Zbigniew Andrzejewski.

Przy okazji powstało miejsce praktyk oraz zdobywania doświadczenia dla słuchaczy z marszałkowskich szkół, którzy kształcą się w kierunkach medycznych i społecznych.

– Podczas wszystkich zajęć osobom je prowadzącym towarzyszą uczniowie naszych szkół, którzy podpatrują metody pracy doświadczonych instruktorów. W ten sposób młodzież w praktyce zdobywa umiejętności i kompetencje w dziedzinach, które w teorii znają z lekcji – podsumowuje Dorota Kinal. – Seniorzy cenią sobie spotkania z młodym pokoleniem, bo nie są zamknięci na kontakty tylko w swojej grupie wiekowej i w jednym środowisku. Młodzież i osoby starsze uczą się od siebie nawzajem: cierpliwości, uważności, dialogu. To przekłada się też na relacje w rodzinie i uzmysławia im, że często nie mają czasu dla swoich babć i dziadków. ■



Obiekt pokazali nam przedstawiciele WSKKZiU oraz DE UMWW.



W nowej placówce nie brakuje miejsc służących do odpoczynku.



13 października inwestycję podsumowała Paulina Stochniałek.



Obraz walk ulicznych w Poznaniu, zwłaszcza w pobliżu gmachu Prezydium Policji, został utrwalony m.in. w cyklu bardzo niegdyś popularnych, barwnych pocztówek Leona Prauzińskiego.

Powstańcza legenda

Jak to było ze szturmem na gmach Prezydium Policji w Poznaniu?

Marek Rezler

Na budynku dawnej „Arkadii” przy placu Wolności, od strony ulicy Ratajczaka widnieje tablica informująca o patronie: „Franciszek Ratajczak (1887-1918) urodził się w Śniatych k. Wielichowa. Pracował jako cieśla górniczy w Westfalii. W 1918 r. przybył do Poznania i dowodził plutonem Służby Straży i Bezpieczeństwa. Został śmiertelnie ranny 27 XII podczas szturm na gmach Prezydium Policji. Jako pierwszy poległy stał się symbolem powstania. Spoczywa na cmentarzu Górczyńskim”. Nie wszystko tutaj jest zgodne z rzeczywistością. Ale największym błędem jest przypomnienie szturm na gmach Prezydium Policji w Poznaniu. Szturm, o którym wiadomo już od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku, że tego wydarzenia... nie było.

Kto zaczął?

Legenda szturm na gmach Prezydium Policji wieczorem 27 grudnia 1918 roku powstała niemal natychmiast po wybuchu powstania, była dziełem kilku autorów. Ciekawe, że większość ówczesnych źródeł wspomina o silnej obustronnej strzelaninie, a nie o szturmie żołnierzy polskich. A jednak ta właśnie dynamiczna wersja została skwapliwie podchwyczona i przeszła do powszechnej legendy.

Zaczął Karol Rzepecki w opublikowanym w 1919 roku opracowaniu „Powstanie grudniowe w Wielkopolsce 27 XII 1918 r.”. Są tam opisane wieczorne wydarzenia pod gmachem Prezydium, m.in. izolowanie budynku i atak kompanii Służby Straży i Bezpieczeństwa dowodzonej przez Edmunda Krausego. Udało się jedynie kompanii Krausego, lecz w nieudany szturmie zginął Franciszek Ratajczak. Z obu stron ogień szedł gęsty. Wreszcie pod bu-

dynek przybyli Stanisław Myrius-Rybka i Julian Lange (komendant Straży Ludowej) z dwoma szeregowymi żołnierzami. Ta delegacja weszła do wnętrza budynku i rozpoczęła pertraktacje z Niemcami. Ostatecznie załoga niemiecka opuściła budynek i wróciła do koszar, zostawiając jedynie broń maszynową.

Niewiele nowości jest w opublikowanej cztery lata później zmienionej wersji relacji Rzepeckiego: „Oswo-bodzenie Poznania 27.12.1918 – 5.1.1919”. Obydwie relacje Karola Rzepeckiego przez kilka kolejnych dziesięcioleci były podstawowym, a zarazem najobszerniejszym źródłem informacji o wieczornych wydarzeniach 27 grudnia w Poznaniu.

Druga w kolejności jest nieco megalomańska i samochwalczą relacja Stanisława Myriusa-Rybki, zawarta w pamiętniku „Zerwane pęta”, wydanym też w 1919 roku. Autor kreuje się w nim na dowódcę szturm – co także podkreślił w nakręconym po kilku latach dokumentalnym filmie „Odrodzona Polska”. W podobny sposób temat został przedstawiony przez S. Rybkę w 1928 roku w okolicznościowej publikacji „Tajemnica 27 Grudnia. Dziesiąta rocznica Powstania Wielkopolskiego”.

Utrwalony obraz

W podobnym duchu wypowiadają się w swych relacjach Władysław Zakrzewski i Antoni Szymański. Tromtadracko wydarzenia pod gmachem opisywał Stanisław Nogaj, który nawet zasugerował, że F. Ratajczak był nietrzeźwy w czasie walk o budynek. Opowieści o niesłychanie ciężkich i krwawych walkach w centrum Poznania pojawiały się w wielu relacjach i wspomnieniach powstańców; w 1934 roku ponad... 20 tysięcy osób zabiegało o zweryfikowanie ich udziału w grudniowych walkach o Poznań, większość z nich właśnie o gmach Prezydium. Pomniemy już fakt, że do połowy stycznia 1919 roku w całej Wielkopolsce wszystkich powstańców było nie

więcej niż kilkanaście tysięcy, taka liczba nawet nie zmieściłaby się na przylegających do Prezydium Policji ulicach Poznania! Generał Stanisław Taczak, uczestnik prac komisji weryfikacyjnej, był więc w pełni świadomy mistyfikacji.

Obraz walk ulicznych w Poznaniu, zwłaszcza w pobliżu gmachu Prezydium Policji, ze szczególną siłą utrwalił się w dziełach artystów, którzy sporą część swych prac poświęcili Powstaniu Wielkopolskiemu: Leona Wróblewskiego i Leona Prauzińskiego. Cykl bardzo niegdyś popularnych, barwnych pocztówek Prauzińskiego też zawiera szereg akcentów dyskusyjnych. Jednak szczególnie utrwalił się w pamięci bardzo dynamiczny rysunek z książki Józefa Kisielewskiego „Ziemia gromadzi prochy”, przedstawiający Franciszka Ratajczaka w pozycji 3/4 od przodu, w pełnej postaci, z granatem w ręku, odchylonego do tyłu pod uderzeniem niemieckiej kuli. Taka wizja wspaniale odpowiadała wyobrażeniom o tym, co stało się wieczorem 27 grudnia 1918 roku.

Legenda rozwijała się bez przeszkód. O szturmie pisze Benon Miś-



Rysunek trafionego niemiecką kulą Franciszka Ratajczaka z książki Józefa Kisielewskiego „Ziemia gromadzi prochy”.

kiewicz jeszcze w opublikowanej w 1978 r. i wznowionej 10 lat później zbiorowej monografii powstania. Konsekwentnym zwolennikiem zorganizowanej i bardzo „frontowej” walki ulicznej w Poznaniu pozostał też Marian Olszewski.

Wydarzenia powstańcze są wdzięcznym tematem dla dzieł literackich. A jednak w powieści „Świt nad Wartą” Tadeusz Becela w usta młodego żołnierza-powstańca włożył tylko relację z gęstej strzelaniny pod Prezydium Policji, nie wspominając o szturmie. Natomiast Arkady Fiedler w swej autobiograficznej opowieści „Mój ojciec i dęby” w zasadzie powtórzył relację Rybki i Rzepeckiego, jedynie podkreślając bardzo niezdarnie prowadzenie przez nich pertraktacji z komendantem załogi niemieckiej. Sam znalazł się w środku przypadkowo, udzielając – jako doraźny sanitariusz – pomocy rannemu żołnierzowi z załogi. Również Ryszard Zieliński w wydanej w 1968 roku zbeletryzowanej opowieści o powstaniu powtórzył relację K. Rzepeckiego.

Młody strzeła

Było tak do początku lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku, gdy w kręgach osób współpracujących z prof. Zdzisławem Grottem pojawiła się koncepcja organizowania raz w roku ogólnopolskich seminariów historyków Powstania Wielkopolskiego. Prace przygotowawcze, badania zasobów archiwów i bibliotek pozwoliły wtedy dotrzeć do materiałów dotąd niewykorzystanych, pominiętych lub znanych tylko pobieżnie. Wtedy też zwrócono uwagę na opracowanie Zygmunta Wieliczki „Na pożegnanie. Uwagi, uzupełnienia i poprawki do historiografii powstania wielkopolskiego 1918-1919”, wydane przez sędziwego autora w São Paulo w 1971 roku i rozesłane do wszystkich większych bibliotek Poznania. Autor zacytował wtedy dopiero co wydane w Marburgu wspomnienia porucznika Dietricha Vogta, oficera niemieckiego, który wieczorem 27 grudnia 1918 roku znajdował się w gmachu Prezydium Policji w Poznaniu, był też świadkiem, a przypuszczalnie i uczestnikiem walk o budynek.

Młodzi historycy podchwycili temat. Jak więc z tym szturmem naprawdę było? W Archiwum Państwowym w Poznaniu udało się dotrzeć do technicznej dokumentacji gmachu Prezydium Policji, przeanalizowano też zachowane fotografie i rysunki przedstawiające budynek, wraz z otoczeniem. Następnie dokonano analizy możliwości prowadzenia walki w tym rejonie miasta, przy realiach techniki wojskowej tamtych czasów oraz wyszkoleniu i uzbrojeniu obydwu stron walczących. Uważnie też zapoznano się z wszelkimi możliwymi wzmiankami o wydarzeniach w centrum Poznania w dniu wybuchu powstańczych walk. Okazało się, że w ówczesnych realiach czasu, miejsca, wyszkolenia i uzbrojenia obydwu stron, zdobycie budynku szturmem było niemożliwe.

Naturalne jest więc pytanie: Co naprawdę wydarzyło się wieczorem 27 grudnia 1918 roku w tej części Poznania?

Około godziny 17 w dniu 27 grudnia, w obliczu narastającego w mie-

ście napięcia, szef policji pruskiej polecił wzmocnić załogę budynku kompanią (czyli fachowo mówiąc: baterią) żołnierzy z 20. pułku artylerii lekkiej. Spokojnie było do chwili, gdy spod Zamku Cesarskiego zaczęła przybywać kompania SSiB E. Krausego. Kolumna właśnie skręciła w prawo, z ul. Rycerskiej (Ratajczaka) ku Bazarowi, gdy młody żołnierz z obsługi niemieckiego karabinu maszynowego, stojącego przed wejściem do gmachu Prezydium Policji, nie wytrzymał psychicznie i długą serią ostrzelał polską kompanię od tyłu. Franciszek Ratajczak otrzymał kilka pocisków w plecy, później ciężko ranny został też A. Andrzejewski. Od tej chwili nastąpił impas. Dopiero około godziny 19 strzelanina wokół gmachu Prezydium rozgorzała od nowa. Nikt jednak budynku nie szturmował, lecz do środka weszło czterech naszych parlamentarzystów, którzy doprowadzili do opuszczenia gmachu przez niemiecką załogę. Budynek obsadził parytetowy narodowościowo oddział złożony z 48 żołnierzy (po 24 Niemców i Polaków). Jednak następnego dnia w tym gmachu przystąpiono do formowania polskiej policji państwowej. Niemców zaś o zdanie nie pytano. Rządziły już prawa zwycięskiego powstania.

Bohater z tablicy

A Franciszek Ratajczak?

Przybył do Wielkopolski z grupą polskich konspiratorów z Westfalii, został przydzielony do kompanii SSiB, dowodzonej przez Edmunda Krausego. Do dziś dokładnie nie wiadomo, jakie stanowisko Ratajczakowi przydzielono. Przyjmuje się dość powszechnie, że był dowódcą plutonu, wiele jednak wskazuje na to, że był tylko szefem kompanii. Wieczorem 27 grudnia 1918 roku oddział został skierowany pod Bazar. Po drodze, we wspomnianym ostrzale, Franciszek Ratajczak został ciężko ranny i zmarł wkrótce potem w szpitalu garnizonowym przy dzisiejszej ulicy Kościuszki. W końcu grudnia 1918 roku na cmentarzu górczyńskim odbył się uroczysty pogrzeb kilku powstańców, poległych na ulicach Poznania, wśród nich obydwu żołnierzy z kompanii Krausego.

Jakiś czas później na gmachu Prezydium Policji odsłonięto najpierw drewnianą, potem wykonaną z brązu tablicę upamiętniającą Ratajczaka i Andrzejewskiego. W grudniu 1956 roku tablica – ponieważ gmach Prezydium wtedy już nie istniał – została odsłonięta na filarze podcieni na przekątnej skrzyżowania ulic F. Ratajczaka i 27 Grudnia. Franciszek Ratajczak jest dziś powszechnie uważany za pierwszego poległego, „autentycznego” powstańca wielkopolskiego, patronuje licznym szkołom i ulicom.

Po szeregu wyjaśniających publikacji profesor Antoni Czubiński w doskonałej książce „Powstanie wielkopolskie 1918-1919, geneza – charakter – znaczenie” (pierwszy raz wydanej w 1978 roku), ostatecznie zerwał z legendą szturm na gmach Prezydium Policji w Poznaniu.

Od kilkudziesięciu już lat wiadomo, że ów szturm jest mitem, nigdzie już się nie pojawia. Z wyjątkiem tabliczki informacyjnej w centrum stolicy Wielkopolski...

Upamiętnimy na wiele sposobów

Co samorząd województwa przygotował na 105. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego?

Ta piękna historia nas jednoczy, daje powód do dumy i satysfakcji z tego, co zrobili nasi przodkowie. To powstanie zwycięskie, wydarzenie radosne w historii Wielkopolski. To powód, by tę rocznicę świętować właśnie radośnie i tak do niej podchodzić – mówił marszałek Marek Woźniak podczas konferencji prasowej w UMWW, zapowiadającej grudniowe wydarzenia. – W 105. rocznicę proponujemy nieco więcej, niż podczas dotychczasowego, corocznego świętowania. Stąd w tym roku dwa momenty kulminacyjne obchodów.

Pierwszy z nich zaplanowano na weekend 16-17 grudnia. Jak przed rokiem, w ramach jarmarku świątecznego na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, pojawi się „miasteczko powstańcze”. Odwiedzający je będą mogli poczuć klimat epoki sprzed ponad stu lat, m.in. dzięki obecności grup rekonstrukcyjnych, a także wykonać stylizowane zdjęcia i zdobyć powstańczą flakę

do udekorowania domu. Nie zabraknie konkursów, quizów i warsztatów. Tradycyjnie będzie można ogrzać się bezalkoholowym grogiem powstańczym. 16 grudnia o godzinie 18 w ramach „miasteczka” wystąpi zespół Luxtorpeda.

Prawdziwą tegoroczną gratką będzie muzyczne spotkanie 17 grudnia, na które samorząd województwa zaprosił Wielkopolan do hali nr 5 MTP. Zaplanowano tam koncert „Wielkopolska gra dla muzeum”, a dochód ze sprzedaży biletów na to wydarzenie ma zasilić budowę nowej powstańczej placówki. Wystąpią: Katarzyna Nosowska, Krzysztof Zaleski, Natalia Przybysz, Natalia Szroeder, Piotr Rogucki, Kev Fox, Michał Wiraszko i zespół Muchy. – Każdy z tych artystów ma swój własny dorobek – na pewno z niego skorzystamy, ale będzie on podany w nieco inny, zaaranżowany specjalnie na tę okazję sposób – tłumaczy Andrzej Smolik, któremu powierzono funk-



Na frontonie Urzędu Marszałkowskiego pojawiła się okolicznościowa ekspozycja przypominająca o obchodach 105. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

cję dyrektora artystycznego wydarzenia.

Drugi ze wspomnianych przez marszałka momentów kulminacyjnych to oficjalna część obchodów rocznicowych. Odbędą się one – już tradycyjnie – 27 grudnia w Poznaniu i 28 grudnia w Warszawie (szczegółowy program – poniżej).

– Upamiętnianie Powstania Wielkopolskiego powinno się odbywać na wiele sposobów – przyznaje Tadeusz Musiał, prezes Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919, które obok samorządu województwa jest współorganizatorem centralnych rocznicowych obchodów. 11 grudnia w poznań-

skim Pałacu Działyńskich towarzystwo jak zawsze wręczy statuetki Dobosz Powstania Wielkopolskiego, przyznawane upowszechniającym wiedzę o naszej insurekcji.

Nie zabraknie też innych popularnych akcentów rocznicowych. 26 grudnia na Dworzec Letni, jak co roku o godzinie 16, przyjedzie Ig-

nacy Jan Paderewski (odgrywany przez Andrzeja Lajborka). To wydarzenie – w ramach którego na trasie Poznań Główny – Swarzędz – Poznań Główny pojeździe też specjalny powstańczy pociąg – organizowane jest we współpracy Chóru Nauczycieli im. I.J. Paderewskiego, samorządu województwa, Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości, miasta Poznań i Kolei Wielkopolskich.

27 grudnia wieczorem w Auli UAM odbędzie się tradycyjny koncert marszałkowski Filharmonii Poznańskiej, podczas którego Poznańskie Słowiki zaśpiewają pieśni patriotyczne oraz kolędy.

Już 17 grudnia rozegrany zostanie V Bieg Średzkich Powstańców Wielkopolskich – to ostatnia z całorocznego cyklu czterech imprez biegowych związanych z wydarzeniami z lat 1918-1919.

Wszystkie informacje na temat powstańczych uroczystości można znaleźć na stronie www.27grudnia.pl oraz na profilu facebookowym 27grudnia. **ABO**



Szanowni Państwo,

105 lat temu Wielkopolanie pokazali, jak wielką siłę ma ludzka solidarność! 105 lat temu nasi przodkowie sięgnęli po broń, by walczyć o wolność. Wybuchło Powstanie Wielkopolskie, a potem nadeszło upragnione ZWYCIĘSTWO! Dziś dziękujemy za poświęcenie dla dobrej, wspólnej przyszłości następnych pokoleń. Dziś chcemy pielęgnować mądry, nowoczesny patriotyzm. Przypnijmy, z dumą, kokardy powstańcze! Niech staną się one inspiracją dla współczesnych wyzwania. I łączą, bo w solidarności jest siła!

Marek Woźniak
Marszałek Województwa Wielkopolskiego

Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego

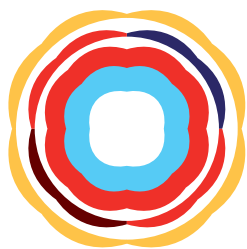
105. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Poznań, 27 grudnia 2023 roku (środa)

- 11:30 Złożenie kwiatów na mogiłach gen. Stanisława Taczaka i płk. Wincentego Wierzejewskiego Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan
- 12:30 Msza Święta w intencji Powstańców Wielkopolskich Fara Poznańska
- 16:40 Uroczystość i złożenie kwiatów przy pomniku Powstańców Wielkopolskich Transmisja on-line na stronie 27grudnia.pl

Warszawa, 28 grudnia 2023 roku (czwartek)

- 12:00 Msza Święta w intencji Powstańców Wielkopolskich Archikatedra Warszawska
- 13:15 Przemarsz ulicami: Świętojańską, placem Zamkowym, Krakowskim Przedmieściem, gen. M. Tokarzewskiego-Karaszewicza na plac Marszałka J. Piłsudskiego
- 13:45 Uroczystość przy Grobie Nieznanego Żołnierza
- 15:15 Złożenie kwiatów przy pomniku Powstańców Wielkopolskich i Śląskich Powązki Wojskowe



27grudnia.pl
facebook.com/27grudnia.pl

Organizator



Współorganizator



Jak być elektromobilnym?



Uczestnicy wydarzenia mieli okazję zapoznać się również z praktycznymi aspektami omawianych zagadnień podczas specjalnych warsztatów.

O wyzwaniach stojących przed szkolnictwem branżowym w obliczu rozwoju sektora pojazdów elektrycznych rozmawiano podczas konferencji, która odbyła się 7 listopada w Swarzędzu.

– Liczba pojazdów elektrycznych stale będzie rosła, chociażby z uwagi na europejskie regulacje środowiskowe, które wymuszają określone działania na państwach członkowskich – mówił podczas spotkania Tomasz Wiśniewski, prezes Polskiego Towarzystwa Ekspertów Dochodzeń Popożarowych. – Edukacja przyszłych kadr pracowników przemysłu motoryzacyjnego, w tym sektora serwisowego, jest dziś istotna i stanowi bardzo ważne wyzwanie nie tylko dla młodych

ludzi kształcących się w wielu zawodach, ale również dla kadry dydaktycznej.

Konferencja „Bezpieczna elektromobilność – wyzwania dla kształcenia zawodowego” była wspólną inicjatywą samorządowego Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu oraz Zespołu Szkół Nr 1 w Swarzędzu. W wydarzeniu, które było połączone z warsztatami, wzięło udział ponad 300 osób, przede wszystkim uczniowie szkół branżowych i techników z Wielkopolski.

W konferencji uczestniczyli też przedstawiciele regionalnego samorządu, między innymi członek zarządu województwa Paulina Stochniałek. ABO

Rzemieślnicy dla Ukrainy

Przedstawiciele samorządów i izb rzemieślniczych z kilku europejskich regionów dyskutowali w Poznaniu o wspólnym działaniu na rzecz partnerów z Ukrainy.

29 listopada w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu sterującego projektem „Rzemieślnicy bez granic”, w którym uczestniczyli m.in. zaproszeni przez władze województwa wielkopolskiego partnerzy z obwodu charkowskiego.

Samorząd województwa reprezentował wicemarszałek Wojciech Jankowiak, który przypomniał, że Izba Rzemieślnicza z Frankfurtu nad Menem już rok temu zaproponowała Wielkopolsce udział w programie na rzecz odbudowy rzemiosła w Ukrainie. W poznańskich obradach oprócz władz Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej uczestniczyli też przedstawiciele innych europejskich organizacji branżowych z Niemiec, francuskiej Akwitarii oraz z włoskiej Vicenzy.

– Łańcuchy kontynuacji rzemiosła w Ukrainie zostały przerwane. Wśród żołnierzy ukraińskich mamy



Spotkanie odbyło się 29 listopada w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu.

przedstawiceli różnych zawodów. Są wśród nich także fachowcy, którzy zamiast kształcić swój kunszt, muszą w tej chwili bronić niepodległości swojej ojczyzny – powiedział Wojciech Jankowiak. – Obwód charkowski znajduje się w bezpośrednim polu rażenia pocisków rosyjskich, a ogromniszczeń, jaki dotyka ten region, wymaga międzynarodowego wsparcia.

Specjalną prezentację o pomocy osobom z Ukrainy na wielkopolskim rynku pracy

przedstawiła Barbara Kwapiśzewska, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Z kolei członkowie Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej z prezesem Markiem Skoraszewskim na czele omówili (jako jego reprezentanci) stan wielkopolskiego rzemiosła.

Celem międzynarodowego projektu jest promocja branż rzemieślniczych na świecie np. na wzór „Lekarzy bez granic”. Przedsięwzięcie jest finansowane przez niemieckie Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej

i Rozwoju (BMZ), a Wielkopolska otrzymała zaproszenie do udziału w nim od regionu partnerskiego – Hesji.

W ramach programu europejscy rzemieślnicy zdobywają kwalifikacje i są przygotowani do misji mających na celu szkolenie i doradztwo swoim odpowiednikom w krajach partnerskich w ramach specjalnie dla nich opracowanego kursu szkoleniowego. Na początku 2024 r. odbędą się np. zajęcia dla polskich rzemieślników, którzy staną się „nauczycielami” dla swoich ukraińskich koleżanek i kolegów.

Dlatego zarówno w obradach komitetu sterującego, jak i w specjalnych warsztatach, wzięli też udział przedstawiciele obwodu charkowskiego, odpowiedzialni m.in. za sprawy kształcenia zawodowego czy rozwoju terytorialnego. Ukraińcy zaprezentowali europejskim partnerom np. stan swojej gospodarki podczas wojny, możliwości rozwoju szkolnictwa, sytuację rzemiosła. RAK

REKLAMA

WSPARCIE FINANSOWE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WIELKOPOLSKI



Ponad **4000** wspartych wielkopolskich podmiotów

Ponad **1 mld zł** przeznaczony na rozwój Wielkopolski

Wielkopolski Fundusz Rozwoju to spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego oferująca konkurencyjne instrumenty finansowe i gwarancyjne pochodzące ze środków UE.

Wspieramy finansowo przedsięwzięcia inwestycyjne, cele obrotowe, projekty ekoenergetyczne, rozwój działalności eksportowej oraz rewitalizację obszarów miejskich.

Ofertę kierujemy do przedsiębiorstw z sektora MŚP, podmiotów publicznych, a także inwestorów działających na terenie województwa wielkopolskiego.

- ✓ preferencyjne oprocentowanie
- ✓ długi okres spłaty – nawet 20 lat
- ✓ finansowanie do 20 mln zł
- ✓ karencja w spłacie zobowiązań



SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO



**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Jak wielkopolska wieś zmieniła się dzięki Unii Europejskiej?

Setki milionów złotych trafiły dotychczas do beneficjentów PROW 2014-2020 w województwie wielkopolskim.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wspiera szereg ważnych przedsięwzięć infrastrukturalnych oraz inicjatyw oddolnych. Z efektów dofinansowanych projektów, do których można zaliczyć m.in. bezpieczniejsze podróżowanie drogami lokalnymi, dostęp do wodociągów i kanalizacji sanitarnej, możliwość korzystania z nowoczesnych budynków kulturalnych czy też powstawanie nowych firm i miejsc pracy, korzystają mieszkańcy obszarów wiejskich naszego regionu.

800 milionów

– Samorząd Województwa Wielkopolskiego realizuje PROW 2014-2020 od 2016 roku. Przez ostatnie osiem lat dofinansowaliśmy ponad 3000 projektów na łączną kwotę przekraczającą 800 milionów złotych. Dzięki funduszom unijnym udało się ukończyć wiele potrzebnych i oczekiwanych społecznie przedsięwzięć – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Program wydłużono o dwa lata

– W 2022 roku ogłosiliśmy nowy nabór wniosków na wsparcie budowy lub modernizacji dróg lokalnych, a w 2023 roku miałem przyjemność podpisać umowy z przedstawicielami gmin i powiatów, które otrzymały dofinansowanie na realizację zaplanowanych zadań. 25 października 2023 r. ogłoszono nabór na nowy typ zadania – zarządzanie zasobami wodnymi. 30 milionów złotych to środki na budowę otwartych zbiorników retencyjnych, służących do gromadzenia wód opadowych lub roztopowych. Po te pieniądze będą mogły sięgnąć gminy w naszym województwie – dodaje Krzysztof Grabowski.

380 km dróg

Jednym z typów zadań dofinansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich



FUNDUSZE Z PROW 2014-2020 ZMIENIAJĄ WYGLĄD WIELKOPOLSKIEJ WSI. NA ZDJĘCIU ŚWIETLICA W LUCHOWIE W GMINIE ŁOBŻENICA, PRZED I PO REMONCIE.

na lata 2014-2020 są inwestycje w budowę lub modernizację dróg lokalnych. W ramach trzech naborów wniosków pomoc finansową ze środków europejskich przyznano na realizację 241 projektów. Wartość funduszy przekazanych beneficjentom to 248 milionów złotych. Wspierane inwestycje dotyczą budowy lub przebudowy dróg wewnętrznych, gminnych i powiatowych w miejscowościach liczących do 5000 mieszkańców.

Szacuje się, że dzięki tym funduszom unijnym w regionie powstanie docelowo 379 kilometrów nowych nawierzchni drogowych. Limit środków przypadających na jednego beneficjenta w okresie realizacji programu wynosi 5 milionów złotych.

Woda i kanalizacja

Znaczące środki z PROW 2014-2020 otrzymały gminy oraz spółki gminne, które inwestują w budowę lub przebudowę sieci wodociągowych, sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków, w tym przydomowych obiektów tego typu, stacji uzdatniania wody czy też budowę podziemnych zbiorników retencyjnych.

O wsparcie zadań beneficjenci programu mogli ubiegać się w trzech naborach wniosków. Dofinansowanie przyznano w łącznej kwocie 312,5 miliona złotych i umożliwiło ono realizację 176 inwestycji.

W efekcie w województwie wielkopolskim zbudowanych lub przebudowanych będzie 340 km sieci kanali-

zacyjnych oraz 182 km sieci wodociągowych, powstanie lub zostanie przebudowanych 21 oczyszczalni ścieków i 67 stacji uzdatniania wody, zbudowanych zostanie 1512 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 40 zbiorników retencyjnych. Limit środków przypadający na jedną gminę to 5 milionów złotych.

Świetlice, targowiska, zabytki

Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej to kolejny zakres wsparcia z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W wyniku dofinansowania inwestycji tego typu w regionie powstało lub zostało przebudowanych 56 świetlic lub wiejskich domów kultury.

Na ten cel zarezerwowano pomoc ze środków europejskich w łącznej kwocie 32 milionów złotych. 10,5 miliona złotych przyznano z kolei na budowę lub przebudowę 14 targowisk. Program umożliwia też ochronę zabytków lub budownictwa tradycyjnego. Do finan-

nych projektów to aż 2372, natomiast wartość przyznanej pomocy ze środków Unii Europejskiej wynosi 183 miliony złotych.

Dzięki temu budowane lub doposażane są place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska, świetlice, skwery, altany, pro-

Przez ostatnie osiem lat dofinansowaliśmy ponad 3000 projektów na łączną kwotę przekraczającą 800 mln zł

sowanie na kwotę 6,4 miliona złotych pozwoliło na rewitalizację 16 takich obiektów.

Instrument LEADER

Na rozwój obszarów wiejskich wpływa także instrument rozwoju terytorialnego, jakim jest rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS). Fundusze w ramach tzw. inicjatywy LEADER wynoszą setki milionów złotych z przeznaczeniem na powstawanie nowych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich, rozwój już istniejących firm oraz wszystko to, co wpisuje się w strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Dokumenty opracowane w 2015 roku przez 28 lokalnych grup działania zakładają m.in. wzmacnianie kapitału społecznego, inwestycje w infrastrukturę turystyczną, rekreacyjną i sportową, tworzenie krótkich łańcuchów dostaw produktów lokalnych, rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych oraz zachowanie dziedzictwa lokalnego.

W okresie realizacji PROW 2014-2020 w województwie wielkopolskim powstało 1055 nowych przedsiębiorstw, a 459 pozyskało fundusze na rozwój. Na obszarach wiejskich naszego regionu utworzono 1935 nowych miejsc pracy. Liczba dofinansowa-

menady i inne obiekty, z których korzystają mieszkańcy. Realizowanych jest również wiele projektów grantowych oraz projektów współpracy LGD, które podnoszą jakość wdrażania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Czas na nowe strategie

Równoległe z wdrażaniem lokalnych strategii rozwoju (LSR) w ramach PROW 2014-2020 odbywa się ocena strategii, które będą realizowane w nowym okresie programowym. Województwo wielkopolskie jako jeden z 10 regionów w kraju realizować będzie te strategie w formule wielofunduszowej, tj. z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Konkurs na wybór lokalnych strategii rozwoju trwał od 11 kwietnia do 7 czerwca 2023 roku. Dokumenty opracowało i złożyło do siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu 30 lokalnych grup działania. Do końca 2023 roku powinna zakończyć się ocena strategii i będą podpisane umowy ramowe z LGD.



SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO



„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Zmiany tworzymy razem

Więcej na stronie: www.funduszeUE.wielkopolskie.pl



Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski



Czekali na nią wszyscy

Gostyń wreszcie odetchnie! Z początkiem grudnia kierowcy będą korzystać z nowej obwodnicy.

To jedna z największych i najważniejszych inwestycji ostatnich lat na drogach wojewódzkich. Jej koszt pochłonął prawie 140 mln zł, a lwią część – około 118 mln zł – dołożyła UE z puli WRPO 2014-2020. Kwoty robią wrażenie, ale niezwykle ważny jest też aspekt społeczny. To przedsięwzięcie było po prostu długo oczekiwane przez mieszkańców Gostynia.

Miasto leży bowiem na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 434, będącej alternatywnym połączeniem Poznania z Wrocławiem, oraz drogi krajowej nr 12, łączącej m.in. pobliskie Leszno z Jarocinem. Z tego powodu Gostyń od dawna zmagał się z nadmiernym ruchem samochodowym.

Jako pierwszy decyzję o budowie tzw. małej obwodnicy miasta podjął kilka lat temu samorząd województwa. Władze regionu zadecydowały, że z puli WRPO 2014-2020 powstaną obwodnice Wroniek, Obornik Wlkp. i właśnie Gostynia. Pierwsze dwie inwestycje już się zakończyły, a na ostatnią trzeba było trochę poczekać.

Co prawda w 2020 r. otwarto pierwszy odcinek drogi o długości około 2 km, ale niestety na rozpoczęcie kolejnego etapu tej inwestycji (6,6 km) trzeba było czekać około 10 miesięcy. Tyle trwało wydanie przez wojewodę decyzji o pozwoleniu na budowę



Nowa obwodnica ma długość około 8,5 kilometra i omija tereny zabudowane Gostynia.

kluczowego odcinka obwodnicy Gostynia. Od tego momentu prace nabrały tempa. Efekt finalny robi wrażenie!

– Jestem niezwykle zadowolony, bo ta obwodnica była jednym z moich osobistych priorytetów w rozwoju województwa i szczęśliwie udało się ją zrealizować – zwraca uwagę marszałek Marek Woźniak. – Byliśmy zdeterminowani, by tę inwestycję, pomimo trudności, w tym finansowych, doprowadzić do szczęśliwego finału.

Przedsięwzięcie powstało w północno-wschodniej części miasta. Nowa droga, która pozwala ominąć centrum miejscowości ma długość pra-

wie 9 kilometrów. Rozpoczyna się na skrzyżowaniu z drogą powiatową Gostyń – Krajewice, a kończy na skrzyżowaniu z drogą powiatową Gostyń – Smogorzewo. Co istotne, biegnie ona poza obszarem zabudowy i jest drogą o wyższych parametrach techniczno-użytkowych.

W ramach zadania powstały również most na rzece Stara Kania w gminie Piaski, wiadukt nad linią kolejową, obiekt nad Rowem Bodzewskim, dwupoziomowy i bezkolizyjny węzeł na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 12, a także kanalizacja deszczowa i elementy bezpieczeństwa ruchu.

Inwestycja na pewno odciążą miasto – pomoże np. wyprowadzić duże tiry z centrum, zapewniając mieszkańcom komfort jazdy oraz większe bezpieczeństwo. To również spore udogodnienia dla lokalnej komunikacji i korzyści dla środowiska, bowiem mniejszy ruch obniży nadmierną emisję zanieczyszczeń w samym mieście.

– Obwodnica stała się faktem, choć wielu sceptyków uważało, że nie damy rady, bo budowa musi potrwać trzy lata. Nam tymczasem udało się zakończyć tak potężną inwestycję w niecałe dwa – puentuje wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Kobiety mają trudniej

Według unijnych danych luka płacowa między kobietami a mężczyznami w UE wynosi średnio 13 proc. Oznacza to, że na każde euro zarobione przez mężczyznę kobieta zarobi tylko 0,87 euro.

W Polsce ta luka płacowa jest również spora – w zależności od różnych zmiennych i dostępnych badań – wynosi od 4,5 proc. do nawet 10,5 proc.

Unia Europejska od lat zwraca uwagę na skalę nierówności płci. Jednym z przykładów jest Europejski Dzień Równej Płacy, który w tym roku obchodzono 15 listopada. Dlaczego akurat wtedy? To symboliczna data wyznaczająca liczbę dni, którą dodatkowo muszą przepracować kobiety, by zarobić tyle, co mężczyźni. Mówiąc wprost: oznacza to, że od 15 listopada do końca roku Europejki nie zarobią ani jednego euro, gdyby ich zarobki porównać z tym, co otrzymują mężczyźni.

Wzmocnieniu równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy – temu służyć mają konkursy, które po raz pierwszy w historii będą organizowane w ramach Fun-

duszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027. Pierwsza szansa na pozyskanie dotacji jest już dostępna.

Od 11 do 29 grudnia trwa przyjmowanie wniosków z działania 6.3 „Wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy”. Do podziału jest 40 mln zł. Wnioski mogą zgłaszać tak samorządy, jak i organizacje społeczne, a także związki zawodowe, partnerzy społeczni, przedsiębiorstwa oraz służby publiczne.

Czego mogą dotyczyć przygotowywane projekty?

Dotacje można przeznaczyć m.in. na szkolenia i warsztaty, kampanie i wszelkiego rodzaju doradztwo, konsultacje indywidualne oraz wsparcie grupowe. Ważne są także grupy doradcze dotyczące równouprawnienia na rynku pracy, osiągnięcia równowagi pomiędzy życiem zawodowym a prywatnym, przełamania stereotypów związanych z płcią oraz zapobiegania dyskryminacji na rynku pracy.

Powyższe działania mają przyczynić się do poprawy sytuacji kobiet na lokalnym rynku pracy poprzez aktywizację zawodową i społeczną.



To pierwszy unijny konkurs wspierający równość szans kobiet na rynku pracy.

Szybka przesiadka z autobusu na kolej jest możliwa

Zakończyła się budowa węzła Grunwaldzka. Piesi, rowerzyści i kierowcy zyskali wygodną alternatywę dla samochodów.

Ekspertzy wyliczyli, że rogateki na przejeździe kolejowym w Plewiskach (na zachodniej granicy Poznania) były zamykane aż na 5,5 godz. w ciągu doby, czyli średnio co 15 min. Powód? Regularnie jeżdżą tutaj zarówno pociągi dalekobieżne (trasa Warszawa – Berlin), Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, jak i towarowe. Wystarczyła chwila i tworzy-

ły się ogromne korki. Bywało, że postój na przejeździe trwał nawet pół godziny. Rozwiązaniem była budowa zintegrowanego węzła transportowego. Od pomysłu do realizacji upłynęło kilka lat, a impulsem do zmian okazały się fundusze europejskie.

Cały projekt skalkulowano na ponad 120 mln zł, z czego około 70 mln zł to właśnie wsparcie z WRPO 2014-2020. Od kilku tygodni można korzystać z nowej inwestycji.

Przede wszystkim wybudowano tunel pod przejaz-



Przy stacji Poznań Junikowo powstał węzeł przesiadkowy, łączący różne środki transportu.

dem w Plewiskach, natomiast przy stacji Poznań Junikowo powstał węzeł przesiadkowy, łączący środki transportu kolejowego, autobusowego, samochodowego i rowerowego. Pętla autobusowa w rejonie peronu PKP umożliwia szybką przesiadkę z pociągu do autobusu. Wybudowano także poczekalnię dla pasażerów.

Uzupełnieniem węzła transportowego jest parking typu „parkuj i jedź” oferujący 190 miejsc. Wzdłuż torów kolejowych wybudowano kładkę pieszo-rowerową, która

umożliwia wygodne poruszanie się nad ruchliwą ulicą. W ramach zadania powstał też zbiornik retencyjny o pojemności około 2100 m³, który służy do odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z terenu węzła.

Ponadto na ulicy Grunwaldzkiej (na odcinku od ul. Twardogórskiej do ul. Wołczyńskiej) powstała kilometrówka droga z chodnikami i ścieżkami rowerowymi. Posadzono nową zielenią, a całość uzupełniono małą architekturą.

Chcesz się szkolić? Masz okazję

Przedsiębiorcy i pracownicy, którzy chcą podnieść kompetencje zawodowe, mogą korzystać ze szkoleń dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych (BUR).

Dla pracowników to droga do awansu i samorozwoju, a dla świadomej kadry zarządzającej – środek służący zwiększeniu konkurencyjności w biznesie. Mowa o szkoleniach, których rola będzie bowiem tylko rosła. To prawda, tylko skąd wziąć pieniądze na pokrycie kosztów nauki?

Warto skorzystać z oferty usług rozwojowych, która w nowym programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 nabierze jeszcze większego znaczenia. W pewnym uproszczeniu działanie BUR można przyrównać do portalu zakupowego, z tym, że tutaj oferowane są po prostu szkolenia.

Po wybraniu odpowiedniego kursu można zwrócić się z wnioskiem do regionalnego operatora, aby ten dofinansował jego koszty. Co do zasady w tej perspektywie UE można liczyć na zwrot w wysokości maks. 70 proc. (dotychczas było to nawet 80 proc.).

„Baza to panaceum na zwiększenie przewagi konkurencyjnej firm przy niewielkim zaangażowaniu własnych nakładów finansowych” – mówią przedsiębiorcy, którzy skorzystali z oferty BUR w perspektywie 2014-2020. Jak będzie w najbliższych latach?

30 listopada podpisano umowy z operatorami. Będą



FOT. CANVA.COM

W perspektywie 2014-2020 z BUR skorzystało około 14 tys. osób oraz 13,6 tys. firm.

oni finansować usługi rozwojowe realizowane w pięciu podregionach: kaliskim, konińskim, leszczyńskim, pilskim oraz poznańskim wraz z miastem Poznań. W gronie sygnatariuszy znaleźli się: Agencja Rozwoju Regionalnego w Koninie, Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Krajowa Izba Gospodarcza oraz Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości.

– Zyskają aktywni przedsiębiorcy, którzy chcą podnosić

kwalifikacje swoich pracowników, ale też swoje m. in. w zakresie sposobu zarządzania, wprowadzania nowych technologii – mówi wicemarszałek Wojciech Jankowiak podczas podpisywania umów z operatorami BUR. Całkowita wartość wszystkich projektów to ponad 200 mln zł, z czego 141 mln zł to środki z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski.

BUR to nie tylko oferta gotowych szkoleń, ale także możliwość zamówienia „usługi szytej na miarę”, czyli takiej, która odpowiada w sposób bezpośredni na potrzeby zaintereso-

wanych. Dzięki usługom oferowanym w bazie użytkownik ma szansę zdobyć nowe kwalifikacje i zmienić kierunek kariery.

Co ważne, wszystkie usługi szkoleniowe realizują zweryfikowane firmy, instytucje szkoleniowe i doradcze, dysponujące odpowiednimi certyfikatami jakości. O wpis do BUR mogą ubiegać się jedynie podmioty, które posiadają odpowiednią potencjał techniczny, ekonomiczny, kadrowy. Istotne jest również zapewnienie należytej jakości świadczenia usług. MARK

Retinopatia – nie trać jej z oczu

Będzie kontynuowany program bezpłatnych badań dla cukrzyków, które mogą na czas ocalić ich wzrok.

Jeśli od lat zmagasz się z cukrzycą, to badanie u okulisty powinno być na szczycie listy obowiązkowych kontroli lekarskich. Cukrzyca może mieć poważne powikłania – takie jak retinopatia cukrzycowa. Statystyki nie kłamią – nawet 30 proc. pacjentów z cukrzycą narażonych jest na retinopatię.

Choroba to tzw. cichy zabójca, bo gdy pojawiają się pierwsze objawy, jest już często za późno na uratowanie wzroku. Retinopatia cukrzycowa to najczęstsza przyczyna ślepoty osób między 20. a 65. rokiem życia. Tylko jej wczesne wykrycie i odpowiednie leczenie pozwala chorym zachować wzrok.



FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA

W poprzedniej edycji programu wzięło udział blisko 10 tys. osób, a u 3 tys. chorych zdiagnozowano zmiany wskazujące na retinopatię cukrzycową.

Dlatego tak ważne są badania profilaktyczne, z których mogą skorzystać mieszkańcy Wielkopolski. Dzięki dotacji z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski przez co najmniej

3 kolejne lata będzie realizowany program badań profilaktycznych, których celem jest wczesne wykrycie retinopatii cukrzycowej. Kwota przeznaczona na ten cel to blisko 5,9 mln zł.

Na potrzeby drugiej edycji programu wyłoniony zostanie jeden podmiot, który będzie realizował badania profilaktyczne chorych na cukrzycę powyżej 18. roku życia. W tej edycji programu specjalny retinobus dotrze także na tereny, na których dostęp do placówek służby zdrowia jest utrudniony.

To kontynuacja działań, które były prowadzone w poprzednich latach w ramach pierwszej edycji. Od uruchomienia programu w październiku 2019 r. w badaniach wzięło udział już blisko 10 tys. osób, a u 3 tys. chorych zdiagnozowano zmiany wskazujące na retinopatię cukrzycową. Wynik jest ponad pięciokrotnie wyższy od zakładanego i potwierdza, jak istotne są badania przesiewowe. MARK

Fundusze Europejskie na skróty

► **Powiat koniński:** wouchery dla nastolatków, dostęp do specjalistów, indywidualne usługi dostosowane do potrzeb dziecka i wzmacnianie pieczy zastępczej. To tylko niektóre z działań, które będą realizowane dzięki europejskim środkom w ramach projektu „Wparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie konińskim” z puli Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Przedsięwzięcie, którego liderem jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, będzie realizowane w powiatach całej Wielkopolski od 1 stycznia 2024 roku do 30 czerwca 2029 roku. Na całe zadanie powiat koniński pozyskał niespełna 3,4 mln zł.

► **Poznań:** Towarzystwo Urbanistów Polskich ogłosiło wyniki konkursu na „Najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną”. W jednej z kategorii wyróżniono ekspozycję relikwii Palatium Mieszka I oraz jego żony Dobrawy. To szklana instalacja otaczająca kościół Najświętszej Maryi Panny in Summo na Ostrowie Tumskim. Przedstawia ona zarys siedziby pierwszego władcy Polski. To kolejny sukces projektu, który mógł zostać zrealizowany dzięki wsparciu UE (ponad 8,2 mln zł z WRPO). Tym razem realizacja została wyróżniona w kategorii „Rewitalizowana przestrzeń publiczna zabytku”.



FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA

► **Środa Wilkop.:** nowe łóżka (w pełni elektryczne i ergonomiczne) oraz sprzęt zostały dostarczone do oddziału dziecięcego Szpitala Średzkiego Serca Jezusowego Sp. z o.o. Zakupy nie byłyby możliwe bez wsparcia z Unii Europejskiej, tj. dodatkowej puli w naszym programie regionalnym przeznaczonym na walkę ze skutkami pandemii.



FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA

► **Konin i okolice:** ekologiczne autobusy wodorowe, jeden wspólny bilet miesięczny na przejazdy autobusami MZK, PKS i pociągami Kolei Wielkopolskich, płynna jazda samochodami po Koninie dzięki nowej organizacji ruchu, budowa nowoczesnego węzła przesiadkowego przy konińskim dworcu PKP – to tylko niektóre z założeń projektu pt. „Niskoemisyjny transport publiczny w subregionie konińskim”. Ekologiczna rewolucja w transporcie ma rozpocząć się już przyszłym roku, a finał zaplanowano na koniec 2027 roku. Wartość przedsięwzięcia oszacowano na 220 mln zł, z czego aż 154 mln zł mają pochodzić z dotacji unijnych, konkretnie z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Z tych pieniędzy Konin planuje np. zakupić 10 autobusów wodorowych. Trzymamy kciuki za ekoinnowacje! MARK

PODPATRZONE



FOT. PIOTR RATAJCZAK

Mimo że realizowany od kilku lat przez samorząd województwa program leczenia niepłodności metodą in vitro nie znalazł się w porządku obrad listopadowej sesji sejmiku, to i tak ten temat pojawił się w wystąpieniach radnych. Otóż zgłaszając poprawki do projektu przyszłorocznego budżetu, przedstawiciel PiS Marek Sowa zaproponował, by wycofać 2 mln zł z programu in vitro, a w zamian przeznaczyć 1 mln zł na leczenie niepłodności metodami naturalnymi. Ostateczną decyzję w tej sprawie sejmik podejmie 18 grudnia, ale wcześniej tę i inne propozycje korekt do budżetu przeanalizuje zarząd województwa. W jaki sposób wesprzeć rodziców, którzy chcą mieć dziecko, ale z przyczyn zdrowotnych jest to niemożliwe? Odpowiedź na to pytanie muszą znaleźć m.in. marszałek Marek Woźniak i odpowiedzialna w zarządzie województwa za ochronę zdrowia Paulina Stochniałek, którzy (podpatrzeni przez naszego fotoreportera jakiś czas temu w Wielkopolskim Centrum Pediatrii w Poznaniu) z pewną taką nieśmiałością zaglądali do... inkubatorów dla najmłodszych pacjentów placówki.

USŁYSZANE

Dzięki radnemu Adamowi Bogrycewiczowi dowiedzieliśmy się, do czego służy „Monitor Wielkopolski”.

W listopadzie Komisja Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej omawiała coroczne sprawozdanie z działalności naszego magazynu samorządowego. Radny swój wywód zakończył tak: – Wiadomo, że ostatecznie gazety drukowane służą za rozpałkę albo do wypychania butów.

Na to zareagował siedzący obok wicemarszałek Krzysztof Grabowski: – Zdecydowanie za rzadko, ale jednak czasami jestem na łamach „Monitora”. I wyraźnie zastrzegam, że nie życzę sobie, aby znaleźć się w bucie radnego Bogrycewicza!

ZROTOWANE

Przygotowując plan swojej pracy na kolejny rok, radni z Komisji Gospodarki zastanawiali się, kiedy dokładnie odbędą się wybory samorządowe.

– Wiadomo, w kwietniu – zapewniał kolegów podczas

dyskusji Krzysztof Sobczak z PiS.

– To nie takie pewne... Słyszałam ostatnio koncepcję, żeby je połączyć z tymi do europarlamentu, co jeszcze przedłużyłoby naszą kadencję – włączyła się prze-

PODSŁUCHANE

Przyjmując rozmaite dokumenty czy omawiając istotne kwestie, radni nie robią tego jedynie dla jakiegoś abstrakcyjnego ogółu Wielkopolan, lecz także dla siebie samych, bo i oni wchodzi w skład tej samorządowej wspólnoty. Weźmy choćby dwa przykłady z listopadowych prac komisji.

Ta od rodziny i polityki społecznej rozmawiała m.in. o realizowanym przez ROPS programie senioralnym. – Jeżeli państwo radni są zainteresowani, mogą przygotować szerszą informację na ten temat – zaproponował dyrektor ROPS Grzegorz Grygiel. – Osobiście z panem przewodniczącym coraz bardziej jesteśmy zainteresowani tym tematem – odparł Zbigniew Czerwiński, spoglądając na Andrzeja Plichtę (obu panom, że tak określimy, już zdecydowanie bliżej niż dalej do osiągnięcia wieku emerytalnego).

Z kolei komisja od sportu i turystyki zapoznawała się z informacją o leszczyńskiej imprezie Antidotum Airshow. W pewnym momencie pokazano statystyki dotyczące sposobów dotarcia widzów na to wydarzenie. 1 procent dojechał tam rowerem. – O, to na pewno był Marek Sowa! – skomentował Jerzy Lechnerowski, zerkając na pochodzącego z Leszna i znanego z zamiłowania do jednoślądów radnego.

ODKURZONE

„Inna strona samorządu” zagościła na naszych łamach ponad 15 lat temu i od tego czasu niezmiennie cieszy się uznaniem czytelników. Postanowiliśmy odkurzyć stare roczniki i przypomnieć, co przykuwało – czytelników i naszą – uwagę przez minione półtorej dekady.

USŁYSZANE

XIII 2018

Rutyna i stereotypy bywają zgubne...

Lipcowy sejmik, trwa debata nad rozpatrywaną informacją na temat stanu wielkopolskiej gospodarki. Znany z barwnych i przede wszystkim długich przemówień radny Zbigniew Ajchler kończy swoje wystąpienie. Wypada zatem, żeby głos zabrał prowadzący obrady Lech Dymarski. Problem w tym, że jego aparat mowy najwyraźniej zajęty jest czym innym.

– Bardzo przepraszam, radny Ajchler tym razem przyspieszył, a ja zazwyczaj oddaję panu głos na długość jednego żelka... – tłumaczy po chwili przewodniczący sejmiku.

ZNALEZIONE

XI 2016



FOT. ARCHIWUM

– I co tam u Marszałka? – Lepiej. Wczoraj już zrobił kupkę.

– O, to świetnie!

Usłyszany kilka tygodni temu w urzędowej windzie dialog postronnego obserwatora mógł zszokować. Wyjaśnijmy zatem...

Wydostając się spod samochodowej maski na podziemnym parkingu UMWW piski – po dłuższych poszukiwaniach – okazały się być wydawane przez kilkudniowego, ślepego kotka. Biedne

zwierzątko dojechało do urzędu prawdopodobnie aż z Rataj i przeżyło pod silnikiem auta wiele godzin. Dzięki bohaterkiej postawie pań z Departamentu Administracyjnego (które niemalże własną pierśią go ogrzały, wykarmiły i zawiozły – to już autem – do weterynarza) kotek wydobrał i ostatecznie znalazł swój dom w Szamotułach. Narada nad nadaniem mu imienia była – w obliczu powyższych okoliczności – krótka: malec został Marszałkiem.

WYŚLEDZONE

Wiadomo, podróże kształcą. I to nie tylko, gdy my wyjeżdżamy, ale też, kiedy ktoś przybywa do nas. Na swoim profilu facebookowym Jacek Bogusławski z zarządu województwa wrzucił fotkę z przewodniczącą sejmiku Małgorzatą Waszak-Klepka i gośćmi z partnerskiej prowincji Chungcheongnam-do. I napisał: „Delegacja z Korei Południowej przy zdjęciu zaproponowała ułożenie gestu z palców. Kto wie, co oznacza?”. Okazało się (wbrew propozycjom internautów, że chodzi o „kasę”), że to po prostu... serce.



FOT. FACEBOOK

PRZEKAZANE

XI 2013

Długo musiał walczyć burmistrz Murowanej Gośliny Tomasz Łęcki, by sejmik ostatecznie zaakceptował propozycję przekazania 100.000 złotych na widowisko historyczne organizowane w 1050. rocznicę chrztu Polski. Ostatecznie przekonał radnych podczas październikowej sesji sejmiku. Gdy uchwała została jednogłośnie zaakceptowana, przewodniczący sejmiku Lech Dymarski pożegnał burmistrza słowami: – Proszę przekazać mieszkańcom Murowanej Gośliny i okolic, że jesteśmy wporzo! Sprawdziliśmy: prośba została zrealizowana. Na stronie internetowej goślińskiego magistratu autorzy stosownej informacji potwierdzają, że sejmik dał kasę, więc jest wporzo.



MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA



Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku

al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Adam Cukier, Zbigniew Czerwiński (sekretarz), Marek Gola, Krzysztof Grabowski

(zastępca przewodniczącej), Zofia Itman, Tatiana Sokołowska (przewodnicząca)

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036,

fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otocky